

Domoljub

V Ljubljani, 28. julija 1937

Celo 50 • Str. 30

Dolgoletna želja spolnjena

Dolgotrajna je bila borba kmečkega stanu za važno korporacijo, za ustanovitev Kmečke zbornice. Mnogi stanovi so imeli že pred vojno svoje stanovske korporacije, ki so posegale v zakonodajo s svojimi predlogi in nasveti. Kmet ni imel primerne torišča, kjer naj bi razpravljali in vodili borbo za zaščito svojih stanovskih in gospodarskih interesov. Sedaj je ta ideja uresničena. Trgovci in obrtniki imajo tako korporacijo že dobrih 80 let, odvetniki in notarji prav tako že staro ustanovo. Po vojni so se ustanovile Delavska, Zdravniška in Lekarniška zbornica.

Skromna je bila danes otvoritev Kmečke zbornice, primerna resnosti in položaju našega kmeta, ki se zaveda, da bo treba še mnogo silnih naporov, da se bo Zbornica popolnoma organizirala, kajti je še v razvojnem stadiju. V sejni dvorani mestnega magistrata so se izvoljeni člani Kmetijske zbornice zbrali že mnogo pred določeno uro. Vsi so bili navzoči.

Ban. sv. gosp. Ježe Dolinar, pravni referent na kmetijskem oddelku banske uprave, je kot od bana določeni komisar za izvedbo volitev in konstituiranje Zbornice točno ob 9 otvoril prvo sejo članov Kmetijske zbornice, izvoljenih 27. junija. Ugotovil je, da ni bila v predpisanem roku 8 dni podana nobena pritožba zoper izvolitev kakšnega člana in so torej vsi člani pravilno in zakonito izvoljeni.

Komisar gosp. Josip Dolinar je nato odredil čitanje izvoljenih članov.

V tem momentu je stopil v dvorano gosp. ban dr. Marko Natlačen, burno pozdravljen od zastopnikov kmečkega stanu. Vsi so mu privedli iskrene ovacije s klici: »Živijo!»

V klenem in lepem govoru je nato gosp. ban pozdravil navzoče zborovalce:

Banov nagovor

Gospodje svetniki!

Veseli me, da morem kot predstavnik oblasti biti navzoč pri prvi seji naše kmetijske zbornice in kot ban pozdraviti prve zakonite zastopnike slovenskega kmeta. Prepričan sem, da je današnji prvi vaš sestanek vse pomembnejši, kakor se na splošno misli. Zabeležena kmetijska stanja po kmetijskih zbornicah ni od večeraj. Dolga leta jo je zahteval naš kmet sam, z njim pa tudi vsi njegovi prijatelji, ki so vedeli in vedo, da je kmečkemu stanu kot najštevilnejšemu in zato najvažnejšemu med stanovi treba dati priliko, da preko svoje stanovske zbornice v važnih kmetijsko-gospodarskih, starijskih in splošno-gospodarskih vprašanjih pove svojo tehtno besedo in zahteva ter varuje svoje pravice.

Danes je ta prilika dana; v življenje so poklicane kmetijske zbornice, ki bodo zakonite zastopnice kmečkega stanu, boriteljice za zboljšanje njegovega položaja in glasnice lepših dni našega kmeta. Od danes dalje se bo poleg trgovskih, industrijskih in obrtniških zbornic, zraven delavskih, odvetniških, notarskih, zdravniških in drugih zastopnic posameznih stanov slišal v našem državnem in narodnem življenju tudi glas kmečkega stanu, ki v naši banovini danes prvič pošilja svoje zastopnike na delo za svojo boljšo bodočnost.

Svobodna kmečka volja vas je, gospodje svetniki, poslala semkaj, da to delo pričnete. Zavedajte se, da vaše naloge niso lahke. Lahko zlasti ne zaradi tega, ker si morda kmečki stan, ki vas je izvolil za svoje zastopnike, hitreje obeta od kmetijske zbornice uspehov, kakor vam jih bo mogoče pri najzvestejšem delu doseči. Ne morejo se na mah rešiti vprašanja, ki so se leta in leta odlagala; ni mogoče naenkrat rešiti težke kmetijske krize, ki nas je zajela. A da se stan sam v svoji zakoniti ustanovi loti važnih vprašanj in da se mu nudi možnost, da jih po svoji zahtevi uveljavi, to je velika in važna pridobitev, ki jo je na današnji dan treba posebej poudariti.

Lahka ne bo vaša naloga, ker je treba to novo ustanovo pričeti čisto na novo graditi. Že v pregovor je prišlo, da je vsak začetek težak. Ničesar nimate danes: ne zborničnega urada, ki bo postal osrčje zborničnega dela, ne statutov in pravilnikov, po katerih bi bilo mogoče prijeti za delo, ne prostorov za svoje delovanje. Vse boste morali vi, gospodje, izvršiti in pripraviti, ker tega še nimate. Imate pa, o tem ne dvomim, trdno voljo, da čim več storite v dobro kmečkemu stanu, ki mu pripadate, pa tudi potrebne sposobnosti, da bo vaša volja postala meso in kri. In to je mnogo!

Pri tem in pri vsem vašem bodočem delu naj vas vodi neomajna zavest, da vsak izmed vas ne zastopa v zbornici le svojega okraja in svojih volilcev, marveč, da je sleherni med vami zastopnik celotnega kmečkega stanu. Nihče med vami v tej ustanovi naj ne služi koristim posamezncev, ampak vsi koristim kmečkega stanu kot celote. Svesti si bodite tudi še tega, da vaše zbornice in njenih članov naloga ni samo, da ozkosrčno zagovarjate samo interese stanu, ki mu pripadate, marveč, da vedno upoštevate pri svojih zahtevah in predlogih tudi koristi narodne in državne skupnosti in da umete svoje želje koristno spraviti v sklad s koristmi splošnosti. Tako tvorno delo bo prav gotovo našlo na odločilnih mestih polno razumevanje in pomoč ter bo na ta na-

čin tej zbornici najbolj gotovo zjamčen uspeh. Nihče, ki mu je poverjena dolžnost, da skrbi za dobrobit ljudstva in da vodi usodo naroda in države, ne bo mogel preslišati tako pretehtanega glasu kmetijskih zbornic, ki bodo v neutrudljivi skrbi za kmečki stan obenem skrbele za koristi državne celote in tako krepile notranjo moč naše jugoslovanske države, ki ji je steber ravno kmečki stan.

Zelim vašemu važnemu delu, ki ga danes pričinate, mnogo velikih uspehov. Zagotavljam vas, da bom s svojega mesta kot sin kmečke hiše vedno z vsem razumevanjem podpiral vaše napore. Z združenimi močmi bomo delali za lepšo bodočnost slovenskega kmeta in vsoga naroda ter s tem za moč in veličino kralja in države. Vsemogočnega Boga pa prosim iz dna duše, naj vaše delo blagoslovi.

Zahvala g. Brodarja

Kmetijska zbornica je sprejela govor g. bana z viharnim odobravanjem. Nato se je gosp. Janez Brodar zahvalil gosp. banu s kratkim govorom, naglašujoč:

Počastili ste nas s svojim otvoritvenim govorom naše nove ustanove, Kmetijske zbornice, za katero mi vsi vemo, da ste mnogo pripomogli do njene ustanovitve ter s tem pokazali naklonjenost našemu trpečemu kmečkemu stanu, ki je ravno v današnjem času pomoči toliko potreben.

Zato se vam, gosp. ban, v imenu svetnikov Kmetijske zbornice za ves vaš trud in delo, ki ste ga pri tem imeli, najtopleje zahvaljujem. Hkratu pa vas tudi zagotavljam, da se hočemo pe svojih močeh kot člani Kmetijske zbornice potruditi, da bo naša zbornica s svojim delom pokazala, da se v polni meri zaveda svoje naloge in tako upam, da bo nje-
no delo rodilo obilen sad za težko prizadeti kmečki stan.

Prosimo vas, gosp. ban, da nam ostanete še nadalje naklonjeni, posebno še naši novi ustanovi, Kmetijski zbornici, za kar vam bomo zelo in jedno hvaležni. Zato še enkrat gosp. ban: »Najlepša hvala! Bog vas živi!»

Po kratkem prestanju, ko so se dali na dvorišču gg. člani z gosp. banom slikati, je Zbornica nadaljevala z delom, prehajajoč na dnevni red, ki vsebuje sklepanje o načinu glasovanja, volitev verifikacijskega odbora in volitev začasnega izvrševalnega odbora, ki sestoji iz predsednika, dveh podpredsednikov in štirih odbornikov.

Volitev

Pri nato sledečih volitvah so bili soglasno izvoljeni: Martin Steblovnik iz Smartnega ob Paki za predsednika, Janez Brodar iz Hrastja pri Kranju in Janez Strein iz Kaplje vasi pri Komeudi za podpredsedni-

ka, za tajnika pa France Prelog, posestnik v Zagorjih pri Ptuj, ter štirje odborniki.

Predsednikov govor

Za izvolitev se je najtopteje zahvalil izvoljeni gosp. predsednik, ki je omenjal:

Gospodje svetniki, dragi stanovski tovariši!

Za čast, ki ste mi jo z izvolitvijo za prvega predsednika slovenske Kmetijske zbornice izkazali, se vam lepo zahvaljujem. Takoj pa pristavljam, da se zavedam dolžnosti, pa tudi težavnosti mesta, ki ste mi ga zaupali. Kmet sem kakor ste vi, sam nosim težave svojega poklica kakor vi in z vami vred vem, koliko nujnega, neodločljivega dela nas čaka vse, zlasti pa mene, ki naj to novo našo stanovsko ustanovo vodim. Z božjo pomočjo in z vso dobro voljo upam, da bomo delo uspešno začeli.

Ob tolikih letih pričakovanja, priprav, truda in napore se je končno kmečkemu stanu izpolnila želja in zahteva po zakonitem zastopstvu. Znano je, da smo kmetje že pred vojno, zlasti pa po vojni v svoji narodni državi stalno vztrajali pri zahtevi, da se nam morajo priznati za ustanovitvijo Kmetijske zbornice pravice, kakor jih drugi stanovi s svojimi zbornicami že imajo. Naša zahteva je bila leta 1924, ko je vodil v Davidovič-Koroševi vladi kmetijsko ministristvo slovenske kmečke matere sin dr. Franc Kulovec, tik pred uresničitvijo. Izdelan je bil vestransko dober osnutek zakona o Kmetijskih zbornicah, da ga minister predloži narodni skupščini. Zaradi padea vlade je vse delo propadlo in osnutek je bil pokopan. Pozneje se vlade niso dosti brigale za to vprašanje; zlasti v letih nastopajoče gospodarske stiske, ki je nas kmete posebno hudo zadela, se je čutilo, kako bi bilo na mestu Kmetijske zbornice. Položaj, v katerega je kmečki stan in njegovo gospodarstvo zašlo zaradi neuvidevnosti merodajnih činiteljev, bi ne bil tako obupen, če bi bili imeli na eni strani kmetje svojo svobodno dovoljeno stanovsko zastopstvo, na drugi strani pa, če bi odgovorni faktorji imeli več smisla in razumevanja za kmečkega človeka, njegove težave in potrebe.

Z veseljem moram ugotoviti, da smo danes na tem prvem sestanku zbrani na podlagi zakonite uredbe, ki jo je izdala vlada, v kateri odlično sodelujeta največji slovenski sin minister dr. Anton Korosec in njegov sodelavec minister dr. Miha Krek in da smo se sešli v času, ko vodi slovensko banovino ban dr. Marko Natlačen. Za kar merodajni činitelji v vseh dolgih letih niso imeli volje, da bi uresnili, je sedanja vlada pokazala razumevanje in našo dolgoletno željo izpolnila. Srečen sem, da morem s tega mesta kot prvi predsednik slovenske Kmetijske zbornice izreči kraljevski vladi toplo zahvalo vsega slovenskega kmečkega ljudstva za njeno dejansko izkazano delo v prid kmečkemu stanu.

Kdor pomaga kmetijstvu do napredka, izvršuje najvažnejše nacionalno delo, kajti kmet je jedro vsakega naroda. Mi se tega natanko zavedamo. Vsa naša prizadevanja bodo imela vedno en sam veliki cilj: dobro naroda in države. Z gospodarskim izboljšanjem kmečkega doma bomo dvignili slovensko narodno moč in zavest. Močne slovenske domačije pa bodo hkrati kakor gosti piloti, na katerih bo slovela moč naše narodne dinastije in državne celote. Slovenski kmetje smo vsedkar bili in

Poslanski klub

Ze v zadnji številki smo poročali, da je težišče parlamentarnega življenja v poslanskih klubih, kajti ti so tiste odinice, ki sestavljajo narodno skupščino in tudi vlado. V klubih najprej obravnavajo vse tekoče zadeve in sklepajo, kakšno stališče naj zavzamejo poslanci posameznih strank do posameznih tekočih vprašanj. Klubi dajejo posameznim svojim članom-poslancem šele pravi pomen, od moči klubov je odvisno, koliko članov bo dobila kaka skupina v posameznih skupščinskih odborih, kjer se vrši prav za prav glavno — čeprav javnosti navadno nevidno parlamentarno delo. Klubi in ne posamezni poslanci so odgovorni za vse uspehe in neuspehe. Skratka: poslanski klub je pravo središče vsega političnega in parlamentarnega dela.

Glede na to je seveda samo ob sebi umevno, da je vsaka stranka in vsak narod v najvišji meri interesiran na tem, da je njegov poslanski klub res na višku, kajti le tedaj bo kos vsem neštetim in težkim nalogam, ki jih stavlja parlamentarno delo posameznim strankam. Ogromna večina volivcev in celo vodilnih zastopnikov strank v posameznih okrajih navadno nima pojma o tehniki, o načinu in nalogah parlamentarnega dela, zato se ti pogosto zavzemajo za tega ali onega veljaka iz svojega okraja, ki bi ga radi zrinili za poslance, a voditelj stranke, ki je odgovoren za njene politične uspehe in neuspehe, pribija le prepogosto v velike škripec, ker je na eni strani težko postaviti se po robu želji okraja, na drugi strani pa zopet ve, da bi s takim poslancem v klubu ne vedel kaj začeti ter bi bil le za golo število, a detati bi morali namesto njega drugi. V največjo korist vsake stranke in vsakega naroda, a pri tako majhnem, kakor smo mi Slovenci pa še prav posebno, je tedaj, da volivci, oziroma strankini okrajni odbori pač povedo vrhovnemu vodstvu stranke svoje mnenje in

bočemo ostati zavedni in zvesti Slovenci in kot taki v dobrih in hudih časih neomajni sinovi Jugoslavije.

Preden primemo za delo, se obračam še na gosp. bana kot predstavnika oblasti s toplo prošnjo, naj naše predloge na merodajnih mestih podpira in priporoča. Nič ne dvomim, da imamo v njegovi osebi največjega prijatelja in sodelavca. Isto prosim s tega mesta kraljeveko vlado v Belgradu, da našo Zbornico kot svoje dete, ki ga je poklicala v življenje, zvesto neguje in hrani, da se razvije v krepak organizem, ki bo mogel veliko dobrega storiti za kmečki stan. Končno pa, ko z največjim poudarkom s tega mesta pozdravljam ves slovenski kmečki stan in z njim vse naše stanovske tovariše brate Srbe in Hrvate, prosim slovenske kmete, da s polnim razumevanjem spremljajo naše delo. Naj ne zahtevajo vseh mogočih zboljšanj čez noč in naj zato ne devajo našega dela v nič. *Mi bomo tukaj v Zbornici toliko močni, kolikor bo močna strančna skupnost slovenskega kmeta*, ki bo vsedkar vedela, kaj hoče, pa tudi koliko je mogoče v danih razmerah doseči. S složnim delom je zmaga prej ali slej gotova!

Začnimo bratje! Začnimo po stari kmečki lepi navadi: V imenu Očeta in Sina in Sv. Duha! Amen!

želje kandidatov, a da končno odločitev vendarle propuste stranki, da postavi take kandidate, ki jih stranka v svojem klubu neobhodno potrebuje, če hoče res vršiti tisto delo in dosegati tiste uspehe, ki jih volivci pričakujejo in zahtevajo.

Kakor smo povedali že zadnjič, moremo katoliški Slovenci računati na kakih 22—25 poslancev, a samih skupščinskih odborov je okoli 20. Ze iz tega sledi, da bo moral biti skoraj vsak poslanec najmanj v enem odboru, magari celo v dveh, a v kako obupnem položaju je voditelj kluba in stranke, če ima v klubu vrsto poslancev, ki niso po svoji izbrazbi in zmožnosti kos delu v nobenem odboru. Velike stranke dobe v odboru recimo 3—5 članov in če sta le 2 dobra, potem le uveljavita zahteve in stališče svoje stranke, če ima pa klub v odboru enega samega zastopnika in še ta ni res sposoben, je neuspeh neizbežen.

Vsaka odgovornosti se zavedajoča politična stranka, zlasti manjša, zato kratko in malo mora gledati na to, da bo njen poslanski klub sestavljen iz moč, ki bodo v vsakem oziru kos vsem nalogam, ki jih bosta stavila nanje klub in stranka, a tudi volivci posameznih okrajev bodo imeli koristi le od takih poslancev, ne pa od takih, ki hodijo v Belgrad le po plačo, niso pa sposobni za nobeno resno delo. Skupščina ima, kakor smo dejali, okoli 20 stalnih odborov, za vsak važnejši zakon se pa izvoli še poseben odbor, ki z konksi načrt najprej temeljito preučita ga popravi, na kar pride pred zbornico, kjer se navadno nesprenomen sprejme. Stranka in klub morata zato že pred volitvami dobro premisliti, da najdeta res sposobne kandidate za vse take odbore, kjer bodo res sposobni zastopali in uveljaviti stališče stranke in kluba. Samo v korist okraja je tedaj, če se ukloni želji stranke in sprejme za kandidata v svojem okraju moža, v katerega ima stranka zaupanje, ki ga pozna in za katerega ve, da ga bo v tem ali onem odboru, na tem ali onem polju parlamentarnega dela neobhodno potrebovala. Vsak uspeh kluba in stranke pride naureč tudi v korist dotičnega okraja, dočim nesposobni poslanec, ki ga vsilil kak okraj stranki, ne škoduje le svojemu okraju, temveč vsej stranki in tudi vsem drugim okrajem, v našem primeru vsej Sloveniji.

Poslanski klub, ki nas bo v prihodnji narodni skupščini zastopal, bo moral biti torej izbran iz najsposobnejših moč in s takega vidika, da bodo sedeli v njem resnični strokovnjaki z vseh polj, in ki bodo tudi dovolj okretni za politično parlamentarno delo ter da se bodo tudi popolnoma posvečali svojim poslanskim dolžnostim.

Ena glavnih dolžnosti vsakega kluba je tudi, da vlada v njem železna disciplina, medsebojno prijateljstvo in velika poštivost. Klub mora stati kakor skala, pripravljen tudi na najtežje osebne žrtve, ki v političnem življenju niso ravno redke. Samo če bo naša stranka poslala v prihodnjo narodno skupščino može z vsami opisanimi lastnostmi, more naše ljudstvo pričakovati tudi resnega in uspešnega dela. Enkrat za vselej pa morajo izginiti iz političnega življenja ljudje, kakor oni dolenjski liberalni veljak, ki je pri Jevtičevih volitvah na vprašanje, če bo še kandidiral, odgovoril: »Jaz sem si že opomgel, sedaj naj si pa še kdo drugič!

Zopet štirje lepi tabori

Preteklo nedeljo dne 25. julija se je slovensko ljudstvo vnovič zbralo in sicer na štirih krajih, da manifestira za slovensko in katoliško stvar.

Lep je bil kmetijski tabor v Kotljah na koroški meji, združen z razstavo živine. Pod vodstvom člana kmetijske zbornice kmeta Bena Kotnika se je nad 1000 kmetijskih ljudi, mož in fantov povežalo v navdušenju za dobrobit kmetijskega stanu in domovine. Tako dopoldanski resni del, kakor tudi popoldanski — igrali so zanimivo igro »Koroška kmetijska ovset« — je ohranila čisto kmetijski značaj brez tuje navlake in je v vsakem oziru izvrstno uspela.

Zelo lepo je bilo v Mengšu. Na predvečer je Prosvetno društvo priredilo slavnostno akademijo s koncertom menške godbe in z nastopom fantov in deklet. Akademija posvečena 40-letnici Prosvetnega društva je bila sijajna. Nedeljsko slavje v Mengšu so počastili s svojo navzočnostjo med drugim minister dr. Krek in ban dr. Natlačen z go. sprogo. Ogromna množica se je zgrnila okrog oltarja na prostem, kjer je kamniški dekan, častni kanonik g. Rihar daroval sv. mašo, krasen cerkveni govor pa je govoril jeseniški g. kaplan Križman. Po službi božji je bil tabor tisočglavih množic, na katerem je urednik Kremžar govoril o sodobnih socialnih vprašanjih in povdaril tudi sledeče:

Naša vera ne sme biti le beseda, marveč mora biti v prvi vrsti dejanje. To dejanje bo pridobivanje mlačnih in odpadlih z besedo in z vzgledi svojega življenja. Nihče naj se ne izgovarja, češ da naj to dela Cerkev ne pa mi. Zavedajmo se, da delavskih množic, ki so se odtujile Cerkvi, ne bomo pridobili s še tako dolgim člankom še tako učenega profesorja, pač pa z deli gorečih katoličanov. V to pa je v prvi vrsti poklicana katoliška mladina delavskega in kmečkega stanu, ker je mladina najbolj dovzetna za zvestobo, ljubezen in žrtve. Prva naloga naših katoliških delavskih in kmečkih fantov pa naj bo, da v skrbi za dušni in telesni blagor slovenskega naroda iztrebijo iz vsake slovenske hiše in iz vsake slovenske družine ves protikatoliški, protikrščanski in pa proti-

verski tisk. Druga neizrečeno važna naloga je, da v množici s svojimi dejanji razširjamo ta evangelijski tako, da bo res veselo oznanilo. S tem pa še ni vse storjeno. Nastopiti moramo z vso odločnostjo proti vsem socialnim krivicam, ki se delajo delovnemu ljudstvu v

žici majhne organizirane celice odločnih, zvestih in organiziranih katoličanov — vsak v svojem okolju in poklicu. To je pravi duhovniški poklic. Zlasti mladina je poklicana na to delo. Vera nam nič ne velja, če ni dejanj, poleg močne vere v božično in velikonočno skrivnost tudi vere v Duha, po katerem bomo usposobljeni za goreča dejanja evangelijske ljubezni med slovenskimi brati.

Člani fantovskih odsekov v sprevodu ob priliki prosvetnega tabora v Mengšu. Na odru na desni strani minister dr. Krek in ban dr. M. Natlačen

imenu kapitalizma. To smo dolžni storiti in opravičeni, ker nam to nalaga Evangelij pa tudi Cerkev, ki je po pažu Leonu XIII. in Piju XI. katoličanom nakazala pot v tej smeri. Da se je mnogokje v boju delavskih množic zalegel komunizem, smo tega krivi v prvi vrsti katoličani sami, ker smo bili za glasove učee Cerkve ali gluhi ali pa smo papeževe V Boga veruje tudi hudič. Treba pa nam je besede kritizirati ali pa nad njimi zabavljati. Nauk evangelijske ljubezni je treba zanesti v vsako hišo.

Vse to delo pa najlaže opravljajo v mno-

Zelo se je postavila na Jakobovo nedeljo Suha krajina, ki je imela svoj tabor v Žužemberku. Ogromen je bil manifestacijski sprevod. Nad 2500 glav broječa in lepo v skupine razdeljena množica je korakala v njem. Vrstili so se: novouniformirana žužemberška godba, nad 100 fantov in deklet v narodnih nošah, pestre skupine članstva in naraščaja fantovskih odsekov in dekliških krožkov, skupina vseh županov in obč. odbornikov iz okoliša — prijateljev katoliške prosvete, nato pa nepregledna vrsta mož in žena, fantov in deklet, razdeljenih po posameznih župnijah. Geslo je bilo: ne gledalci, ampak sodelavci hočemo biti na taboru. Po sveti maši je sledilo zborovanje, kjer sta ravnatelj dr. Jože Basaj in inspektor dr. Ivan Dolenc razvijala prekrasne misli o nalogah krščanske prosvete in o nevarnostih, zoper katere se je treba katoliškim prosvetarjem boriti. Popoldne je bila telovadba in koncert pevskih zborov, pri katerem je bil navzoč tudi minister dr. Krek. Sledila sta sročolov in domača pesem z domačim poštenim veseljem.

Prav nič ni zaostajal za drugimi tabor pri Sv. Gregorju, prijazni dolenski vasi, v rojstnem kraju pokoj. dr. Kreka. Množice so napolnile prostoren trg pred cerkvijo. Sv. mašo je opravil vseučiliški profesor dr. Lukman. Gospod profesor je imel na zbranih globok cerkven govor, v katerem je razčlenjeval pravice in dolžnosti človeka do vsega zemeljskega stvarstva. Takoj po službi božji se je pričel tabor, kamor sta prišla burno od več tisočglave množice pozdravljena minister.

(Nadaljevanje na prihodnji strani spodaj)

Del množic na prosvetnem taboru v Žužemberku

KAJ JE NOVEGA

OSEBNE VESTI

d Naši biseromašniki in zlatomašniki. Če Bog da, opravijo v tem letu biserno sv. mašo sledeči zaslužni slovenski duhovniki gg. Sušnik Ivan, stolni kanonik v Ljubljani, Smidovnik Anton, župnik v Prečni in Molj Janez, župnik v p. v Kamniku. Zlatomašništvo pa proslave gg. Hiadnik Janez, dekan v St. Vidu pri Stični, Zupanc Ignacij, župnik v Predaljah, Cesenj Andrej, župnik v Podgrađu, Pokorn Franc, župnik v p. na Breznici. Naj mogočna roka božja prečastite gospode jubilate blagoslovlja tudi v bodoče in jih ohrani zdrave in čvrste do skrajnih mej človeškega življenja! Bog živi!

d Jubilej dela. Gospa Irma Stupica, lastnica veletrgovine z železino v Ljubljani, obhaja 35 letni jubilej svojega trgovskega udejstvovanja. Pred dvema letoma ji je ravno na predvečer srečne poroke umrl njen soprog, ki mu je bila v življenju idealna žena in pri trgovskih skrbeh prvovrstna pomočnica. Od takrat vodi podjetje sama s pomočjo svojih sinov. Gospa Irma je predvsem velika dobrotnica revežev in sirot. Kot taka je predsednica odbora za postavitev sirotišnice dolenskim sirotam v Šmihelu pri Novem mestu. Bog jo ohrani še mnogo let!

d 75 let je dopolnil posestnik Jakob Janežič v Malem Mengšu. Je že 30 let naročnik »Domoljuba«. Živijo!

d Na Kitajsko je odšel misijonarit g. Drago Pokorn, duhovnik Misijonske družbe. Bog blagoslovljaj njegovo veliko delo!

DOMAČE NOVICE

d Patrijarh srbske pravoslavne cerkve Varlava je po večtedenskem bolehanju dne 24. julija 1937 odšel pred večnega Sodnika.

d Slomškova družba bo imela svoj redni občni zbor na Brezjah v soboto 21. avgusta. Prejšnji večer bo, kakor običajno, prijateljski sestanek.

d Ban dr. Natlačen si je 19. julija ogledal nekatere ustanove v Soboti v Slovenski krajini. V Rakičanih je posetil kmetijsko šolo, nato pa še obiskal dom novomašnika g. Rajnarja, kjer je imel sledeči nagovor: Slovenci nismo imeli

domačih plemenitašev, ki bi vodili naš narod. Služiti smo morali od nekdaj tujim velikašem. Slovenska kmečka hiša je pa bila tisti vir, ki je krepil narodove življenjske sile. Duhovščina, ki je od nekdaj izhajala pretežno iz vasi, izpod kmečkih streh, je bila našemu narodu od nekdaj dragocen nadomestek domačega plemstva, saj je plemenitila naš narod v verskem, kulturnem in gospodarskem pogledu. Kmečki hiši se imamo Slovenci v veliki meri zahvaliti za naš narodni obstoj in razvoj, zato naj Bog živi in blagoslovlja slovensko vas in slovensko kmečko hišo! — Banove prekrasne misli in besede so napravile na vse navzoče najlepši vtis.

CVIČEK pravi dolenski dobite v Centralni vinarni v Ljubljani.

d Za gasilska društva. Člani in naraščajniki prostovoljnih gasilskih čet uživajo po čl. 41 splošnega pravilnika o voznih olajšavah 50 odstotni popust na železnicah, kadar se vozijo na skupne ali župne gasilske izlete, in sicer: a) Če jih potuje z istim vlakom vsaj šest v skupini in imajo vsi članske izkaznice. b) Če izda gasilska četa vodji potovalne skupine v dveh izvodih objavo, ki mora vsebovati: Zgoraj: Naziv gasilske edinice, dalje prago: od (želez. postaje do), odhod dne povratek dne Ime vodje in imena članov, ki potujejo. c) Če potuje več kot trideset članov, mora četa prijaviti to vsaj 24 ur preje postajenačelniku odhodne (vstopne) žel. postaje.

d Izvoz našega lesa. Za 551 milijonov din vseh vrst lesa smo izvozili v prvih šestih mesecih iz naše države. Glavni kupci so Anglija, Italija, Nemčija in Madžarska. V Anglijo smo lesa prodali za 101 milijon, v Italijo za 135 milijonov, v Nemčijo za 88, v Madžarsko pa za 39 milijonov dinarjev. Za temi državami pa prihajajo na vrsto še Grčija, Avstrija, Češkoslovaška in Belgija. Tako je bilo samo v šestih mesecih izvozenega iz naše države 63% od doloženih količin.

d Konec boja med kamniško mestno občino in meščansko korporacijo. Prizivno sodišče v Ljubljani je z odločbo z dne 16. VII. 1937 naročilo kamniškemu sodišču, da izvrši popravilo zemljiške knjige in vpiše kot lastnico vseh gozdov in hiš Meščansko korporacijo. Komisar za

agrarne operacije je naredil poročilo za popravilo zemljiške knjige in prizivno sodišče je to poročilo odobrilo ter ukazalo prepise v smislu tega poročila. Istočasno s prepisom te imovine na nove lastnike se bo odpisala šola, ki jo je kupila Mestna hranilnica v Kamniku. Ta kupna pogodba je bila pred kratkim odobrena od komisarja za agrarne operacije, odpis se bo pa izvršil na podlagi zgoraj omenjenega sklepa prizivnega sodišča. Ob tej priliki bodo odpisane tudi druge parcele, ki jih je Meščanska korporacija odprodala v zadnjih letih, a se odpisi na kupovalce niso mogli izvršiti. Sedaj bodo mogli upravičenci Meščanske korporacije bolj mirno presojati predlog o povečanju naše občine, ker je odpadel vsaki strah, da bi jim povečana občina odvzela njihove pravice. Gotovi gospodje so ravno s tem orožjem delali nerazpoloženje proti povečanju mestne občine, češ, da bodo upravičenci izgubili dosedajni svoj vpliv: in bodo izročeni na milost in nemilost novemu občinskemu odboru. Spor o lastnini te velike imovine je končan v korist Meščanske korporacije ter bodo v prihodnjih dneh že izvršeni prepisi v zemljiški knjigi.

d Dijakiški dom ob Bohinjskem jezeru. Ob navzočnosti ministra dr. Kreka in bana dr. Natlačen je črof dr. Rožman blagoslovil te dni dijaški dom pri Sv. Duhu ob Bohinjskem jezeru. Dom je postavil svojim dijakom v okrepitvo Zavorod sv. Stanislava v St. Vidu nad Ljubljano. Škof dr. Rožman je imel ob tej priliki krasen nagovor. Pri vsej slovesnosti so dijaki pod vodstvom svojega profesorja peli lepe pesmi, zložene prav za to slovesno priliko.

Živinorejci!

Z dodatkom D-vitaminskega preparata „PEK“ in apnenega preparata „OSAN“ boste povečali dohodka pri živini, ker vam bo živina zdravo in naglo doraščala in se raje debelila. Krave vam bodo dajale več in mastnejega mleka. Okoristite se z napredkom znanosti. Obširna navodila in navsete daje zastoj:

„KAŠTEL“ d. d., Zagreb 6, poštni predal 50

d Zveza bojevnikov (socialni odsek) v Ljubljani razpisuje 12 podpor po 150 din iz ustanove »Podporni sklad Martina Colariča«. Pravico do podpore imajo državljani kraljevine Jugoslavije, ki imajo domovinsko pravico na ozemlju dravske banovine, in sicer: revni bojevniki (vojaki) iz svetovne vojne (1914—1918), revne vdove in sirote umrlih vojakov v svetovni vojni, revni invalidi, vdove in sirote tudi iz drugih vojn in revne sirote sploh. Prosilci za podpore morajo predložiti pisмено prošnjo in dokazila invaliditete, potrdilo občine o pristojnosti in bivališču ter izjavo občine o udeležbi in vedenju. Rok za vlaganje prošnje je od 10. avgusta 1937. Prošnje naj se pošiljajo na tajništvo Zveze bojevnikov, Ljubljana, Tyrševa cesta 99.

d Proti trdi stolci in slati žili, združeni z navalom krvi, utripanjem srca in glavobolom je naravna »Franz-Josefova« grenača voda že od davnine preizkušeno domače sredstvo. Prava »Franz-Josefova« voda milo učinkuje in sigurno otvarja, a vrhu tega tudi v zastarelih slučajih ne odreče.

Ogl. reg. S. br. 30471/35.

d Za novi ljubljanski kolodvor. V ljubljanski magistratni dvorani je bil on dan večji sestanek gospodarskih krogov, ki se je izjavil proti sedanjemu »flikariji« glavnega kolodvora in sprejel naslednje zahtevo: 1. Železniška uprava naj nujno preštudira ter izdela poglobitveni načrt ter proračun z uvaževanjem potreb države, banovine in mesta. 2. Železniška uprava naj

dr. Krek in ban dr. Natlačen. O Kreku in slovenski vasi je zelo lepo govoril gregorjski rojak zobni zdravnik dr. Oblak, nato je stopil na govorniški oder urednik Terseglav, ki je obranaval »Vstajenje slovenskega duha«. V živahnih besedah je orisal ona leta, ko se je zdelo, da je slovenski duh zaspal v smrtnem spanju. V žgočih besedah je bičal tedanje mogotce, izdajalce slovenskega naroda, ki so hoteli — samo svojemu razbrzdaneemu pohlepu po vladanju na ljubo — uničiti vse, kar je slovensko in katoliško. Toda slovenski duh ni propadel. Ponovno je vstal in na taborih, ki se nedeljo za nedeljo vrste po slovenskih krajih, ljudstvo še bolj kakor kdaj poprej izpričuje ta slovenski duh. Govornik je v kremenitih besedah pojasnil pojem in bistvo slovenstva in njega odnos do jugoslovanstva, kakor ga mora pojmovati vsak

dober Slovenec, ki hoče biti dober jugoslovanski rodoljub. Nadalje je silno lepo opisal vero v Boga, ki je najčistejše in najkristalnejše prepričanje, katerega more imeti človek in pozdravil razveseljivo dejstvo, da imamo danes Slovenci že krašno število katoliških šolancev — neduhovnikov, ki bodo razbremenili slovensko duhovščino pri njenem požrtvovalnem delu za slovensko katoliško omiko. — Oba govora sta napravila na poslušalce neizbrisni vtis. Popoldne so bile pete litanije, telovadni nastop in koncert pevskih zborov iz ribniške dekanije.

Ljudske množice so z vseh štirih taborov proče nedelje odšle na svoje domove s trdno zavestjo, da ostanejo neustraseno zveste slovenstvu in katolištvu v skupni domovini, pa naj pride karkoli.

takoj usmeri vsa čela, ki se izvajajo na ljubljanskem kolodvoru v obsegu že odobrenega kredita tako, da ne bodo v nasprotju s poglobitvenim načrtom. Po nujno potrebni preureditvi kolodvorskega poslopja naj predvsem premesti kurilnice in sestavljanje vlakov iz mestnega osrčja v smeri proti Zalogu, in nato naj uredi medtirne hodnike, dostopne z mostički. Postopoma, po določenem programu naj končno železniška uprava izvede vso modernizacijo kolodvora po poglobitvenem načrtu.

d Smrt najstarejšega jugoslov. državljan. V Totovein v južni Srbiji je nedavno umrl najstarejši jugoslovanski državljan 131 letni Jovan Stanković.

d Pričetek sušnega izvoza. Sveža jabolka in slive so začeli te dni iz naše države izvažati v Nemčijo, Avstrijo in Češkoslovaško. Letina je kolikor toliko dobra, še najboljša pa v Bošanski Posavini. V Albanijo pa se bo začela izvažati koruza. Vlada v Tirani je namreč dovolila, da se iz Jugoslavije uvozi v Albanijo 13.000 stotov.

d Elektrifikacija sušne železniške proge. Prva pride na vrsto proga od Sušaka do Škriljeva, na kateri se nahaja tudi znani tunel, ki povzroča potnikom in tudi železničarjem največ muk. Tunel je dolg 1837 metrov, najhujše je pa dejstvo, da se proga strmo vzpenja in doseže v tunelu 21 pro mille vzpona. Vlak se v tunelu samem dvigne za okroglo 40 metrov. Lokomotive strmino komaj zmagujejo, dima pa se naredi toliko, da je z njim ves tunel gosto nabasan. Proga je enotirna, zaradi tega ni pravega prepaha. Najboljša rešitev je v elektrifikaciji. Novi stroji in napeljava so preračunani na 30 milijonov dinarjev. Prometno ministrstvo je že razpisalo licitacijo za električne lokomotive. Preureditev tega dela proge bi v mnogočem koristila tudi tujskemu prometu.

d Precej večja potresna onesreka so čutili oni terek v Splitu, vendar pa brez posebne škode.

d Nov način ureditve napitnine v savski banovini. Z novo uredbo, ki jo je podpisal ban dr. Ružič, se ukinja posamično dajanje napitnine, pač pa se bo na računu zaračunavala napitnina v znesku 10 odstotkov računa. Natakarnjem bo prepovedano posebej jemati napitnino ter bodo morali lastniki lokalov zaradi tega na vidna mesta obesiti posebne napise, ki bodo javljali gostom, da je napitnina že vračunana v račun. Zaenkrat v tej novi uredbi niso vzete v poštev kavarne. Vprašanje napitnine je s tem rešeno na nekoliko bolj reden način, vendar se bodo čule s strani gostov velikokrat pritožbe, ker se 10 odstotkov napitnine nanaša seveda tudi na velike račune.

d Več ko ga spijejo, več ga je... Veliko vina imajo še vedno v zalogi mnogi dalmatinski vinogradniki. Kupcev ni, čeprav so cene običajno nizke. Zaradi tega je sklenila splitska »Gospodarska sloga« pozvati centralo v Zagrebu, naj izposluje dalmatinskim vinogradnikom, da bodo vino zamenjavali za koruzo in pšenico iz onih krajev, kjer imajo tega v izobilju, vino pa kupujejo. S tako zamenjavo se hočejo izogniti igri, ki jo uprizarjajo s cenami razni špekulanti.

d Pri zaprtju ali pa pri motnjah v prebavi vzemite zjutraj na tešče kozarec naravnega »Franz-Josefa« vode.

d Treanja med starokatoličani. Marko Kalogjera bo še vedno ostal edini škof hrvatske starokatoliške cerkve, ker je državni svet razveljavil izvolitev protiškofo Ante Donkoviča. Pred dobrim letom je nastal med upravitelji starokatoliške cerkve spor, iz katerega se je izčimila izvolitev novega škofa v osebi Ante

Pod mojim varstvom lahko mirno čita!

Koža je odporna, če jo krepi NIVEA. Samo NIVEA Vam omogoča, da Vam koža enakomerno porjavi in da lahko uživete kopanje na soncu. Ob deževnem in vetrovnem vremenu ste odpornejši proti prehladu. Zato si še danes kupite NIVEA, ki je vendar tako poceni! Ne pozabite: Samo originalna NIVEA vsebuje Eucerit, ki krepi kožo.

Donkoviča, ki je bil v tej cerkvi prej le neke vrste »kanonik«. Ta skupščina je obenem izključila iz cerkve dosedanega škofa Kalogjera. »Razkolniki« so se včlanili v Utrehtsko unijo evangelskih cerkva, ki je izvolitev Donkoviča tudi potrdila. Takoj nato so zahtevali od vlade, naj prizna novega škofa. Toda ministrstvo je potrditev odklonilo, nakar so se »razkolniki« pritožili na državni svet. Državni svet se je postavil na enako stališče kakor vlada. Ker v naši državi ni priznana Utrehtska verska zveza, ne more biti govora o priznanju škofa Donkoviča. Kako se bodo starokatoličani odslej naprej med seboj menili, se pa ne ve.

d Dve znamenji sta ga dali pravici v roke. V Črešnjicah pri Frankolovem so pri Tereziji Pristovnikovi zalotili tatu, ki je kradel in klal kokoši v hlevu. Gospodinja brat je neznanca udaril po glavi in po hrbtu, vendar je tat z dvema kokošima ušel, pustil je le klobuk. Orožniki so začeli poizvedovati, kje bi kdo mogel biti poškodovan po desni strani glave, ker je Pristovničin brat Franc — levičar. Tatu so kmalu imeli. Je to Janez Guzej iz Sojeka, ki je res poškodovan po desni strani obraza in po desni polovici hrbta — torej od leve roke. Ti dve posebni znamenji sta ga dali pravici v roke.

d Če štiri tedne traja stavka stavbinskih delavcev v Splitu.

d Nad 10 milijonov din škode je doslej napravila toča v Sloveniji. Naj merodajne oblasti to upoštevajo!

d To presneto tihotapstvo se zlasti na madjarski in avstrijski meji kar ne da zatreti. Zaradi prepovedanih tihotapskih pohodov so oblasti ojačile obmejne straže ter finančnim siražnikom prideli orožnike. Pri Čakovcu so orožniki zvedeli, da se bosta tisto noč vračali domov dve skupini tihotapcev, ena iz Avstrije, druga pa iz Madjarske. Pomnožene straže so pazile in res zagledale ostanke tihotapcev. Čim so prestopili mejo, so jih stražniki pozvali, naj se udajo. Toda za odgovor so tihotapci začeli stre-

ljati. Vnela se je bitka, nakar so tihotapci brez sledu pobegnili, še prej so pa vso robo odložili. Straža je našla na stotine vžigalnikov, kresilnih kamenčkov, mnogo zavojčkov saharina in igralnih kart.

d V vednosti in opomin slovenskim služkinjam. Vse belgrajsko časopisje obsirno poroča o primeru, ki se je te dni pripetil slovenski služkinji Angeli Seftaj. Pred dnevi je prišla služkinja iz Vitrovice v Belgrad, da bi si tam poiskala boljšo službo. Nekega večera pa sta se ji pridružila na ulici dva fantina, češ, da sta pripravljena, da ji preskrbita službo. Toda njun namen je postal kmalu jasen. Odvedla sta jo nasilno na svoje stanovanje. Ko je dekle spoznalo, kaj nameravata ta dva fantina z njo, je zžele klicati na pomoč. Teh klincev se je eden teh fantincev ustrašil ter pobegnil. Drugi pa se ni zmenil niti za to in je hotel dekle zlorabiti. Da bi se rešila, se je Angela Seftaj vrgla z drugega nadstropja na ulico. Pri tem je dobila težke telesne poškodbe, ki sicer niso smrtonosne, vendar pa bo dekle ostalo vse življenje pohabljeno in nesposobno za delo. Ob tem primeru znova opozarjamo slovenska dekleta, naj ne hodijo od doma v tuja mesta na delo sama ali pa prej, dokler nimajo zagotovljene službe. Pri prihodu v Belgrad se naj takoj javijo v Slovškovem domu v ulici Vojvode Milenka 46, kjer bodo pri slovenskih sestrah dobile vsa potrebna navodila.

d Zopet eden iz stare uzmoviške dražbe. Zaradi vlomov in velikih tatvin že skupno na 10 let kaznovani Jože Anžur, je zopet na delu. Oblasti ga zasledujejo zaradi večjih tatvin, ki jih je Anžur po vseh znakih sodeč izvršil v ljubljanski okolici. Z nekim svojim znancom — ljubljancem — pa je v noči od 18. na 19. julija vlomil pri lesnem industrijaku in tesarskem mojstru Antonu Mačku v Spodnji Zadobrovi ter odnesel dva velika jermena v vrednosti 3000 dinarjev. Maček je takoj drugo jutro, ko je opazil tatvino, obvestil o tem vevške orožnika.

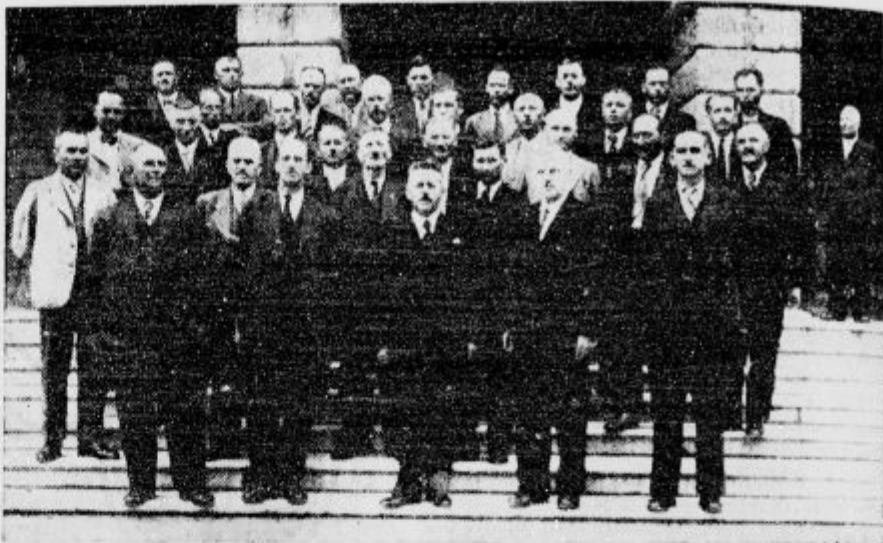
Orožniki so obkolili Anžurjev dom. Taru so zgrabili njegovega znanca Ljubljancana. Anžur pa je pravočasno pobegnih v hribe. Ljubljancana so pripeljali v sodne zapore.

d Za tiste, ki se zanimajo za dražbe. Na oglasni deski ljubljanskega okrajnega sodišča so za mesec avgust razpisane velike dražbe, ko pride na boben šest posestev v okoliških kasterskih občinah in osem v razširjeni Ljubljani. V okolici bodo dražbe v katastrskih občinah Stanežice, Kašelj, Brezovica, Log in Dobrunje. V mestu samem bo sta dve veliki dražbi, druge pa v občinah, ki so bile lani priključene mestni občini. Cenilna vrednost vseh posestev in hiš, ki bodo prišle avgusta na dražbo, je določena na 8,958.645 din, skupen najnižji ponudek pa znaša 4,633.068 din. V juliju, ker so sedaj sodne počitnice, je bilo razpisanih le nekaj manjših sodnih dražb. Glavne dražbe se prično od 12. avgusta naprej. Dolžniki se trudijo, da bi dosegli z upniki kak sporazum in da bi nato od dražbe odstopili. V nekaterih primerih je upati, da bo dosežen sporazum.

d »En mav« ga je dobro, preveč pa ne. Da bo 48 ur brez prenehanja pil vino je stavil v Čepincu pri Čakovcu delavec Martin Greguš. Martin je imel svoj god. V veseli družbi je začel Martin pogovor o tem, kdo zna in more največ popiti. Kaj hitro se je sklenila stava, s katero se je mislil Martin pred vsemi postaviti. 48 ur bo brez prestanka pil vino, tako je sklenil stavo. 36 ur je že pil. Ko pa je hotel vstati od mize in iti po novo vino, se je zgrudil. Prijatelji so mislili, da je le tako močno pijan. Toda nekaj minut kasneje so ugotovili, da mu je nehala biti srce. Zaradi prevelike količine alkohola je nastopilo zastrupljenje.

d Kmetijski strokovnjaki so zborovali ob zelo pičli udeležbi zadnje nedelje v Ljubljani v dvorani Kmetijske družbe. Po poročilih sta bili postavljeni dve listi z nosilcem Sancinom in Gosakom. Zmagal je Gosak. Na tem zboru je bil izvoljen tudi odposlanec za kmetijsko zbornico. Izvoljen je bil proti Pučljevima prijateljsma Sancinu in Ureku, g. Konrad Pečovnik iz Maribora in kot njegov namestnik gosp. Ambrož iz Črnomlja.

d Bogoskrunska tatvina. Kip Matere Božje je v neki šibenški cerkvi okradla žena župana v Ninu Ika Glavan. Ko ni bilo nikogar v cerkvi, se je priplazila do kipa, ki je bil okrašen z raznimi dragocenostmi, ki jih darujejo pobožni kristjani. Snela je hitro zlato krono z glave

Člani slovenske Kmetijske zbornice. V sredi g. ban dr. Natlačen, na njegovi desni strani novi predsednik Kmetijske zbornice g. Martin Steblovnik, na levi komisar Kmetijske zbornice g. ban. sv. Jože Dolinar. Slika je posneta pred magistratnim poslopijem

Foto Franjo Dolenc, Ljubljana, Stari trg

Matere Božje in pobegnila. Tisti hip jo je pa zagledala neka kmetica in se pognala za njo. Tatvica je vrgla zlato krono v stran, vendar so jo kljub temu ujeli. Ko je mož zvedel za to, je takoj vložil tožbo za ločitev zakona, češ, da ne more prenesti sramote, ki mu jo je žena naredila z bogoskrunsko tatvino.

d Skoro šest milijonov litrov alkoholnih pijač je popil Zagreb v prvih šestih mesecih letošnjega leta. Mesa so pojedli Zagrebčani en milijon 700 kg, pretežno svinjine.

d Zanimivo tele z dvema glavama in štirimi očmi se je rodilo v Dopsinu pri Osijeku. Tele ima na glavi dve gubi, a vsaka guba ima svoje oko in svoj jezik. Med obema gubama se pa nahaja vrtina, v kateri sta še dve očesi. Sicer je pa tele običajno razvito in ni nevarnosti, da bi poginilo. Le težko stoji, ker je glava pretežka.

d Med so kradli. Petčlanska družba, obstoječa iz mlajših maloletnikov in nekega starejšega fanta, ki je bil nekak glavar, je od oktobra 1935 do lani avgusta v okolici Šmarja in Škofeljece vlamijala v čebelnjake in kradla med. Ponokod je odnesla kar cel panje. Maloletniki

so od sodišča prejeli strog ukor, glavar pa je bil obsojen na štiri mesece strogega zopora pogojno za tri leta. Ko so kradli med, so napravili ogromno škodo čebeljemu zarodu. V razlogih je obtožnica navajala, da so kradli med bolj iz sladkornosti ko pa iz koristljubja.

d Ljubljanski hotel »Slon« podirajo. Prostor ob Tyrševi cesti so zagradili z visokimi plankami. Tudi Frančiškanska ulica je zagrajena ter je puščen le ozek pas za prehod pešcev v eno ali drugo smer. Začeli so že odkrivati streho na onem delu, ki ga bodo najprej podrli. Drugo nadstropje je v glavnem že popolnoma izpraznjeno. Uprava »Slona« prodaja staro hotelsko pohištvo, okna, staro opeko, les in drugo.

d Lepo je uspel bojevaški tabor, ki je bil v nedeljo, 18. julija, v Trbevljah. Govorili so: Mirko Ratej, France Košir, Rudolf Lukež in Rudolf Wagner. Ob koncu avgusta bo na Brezjah proslava polaganja temeljnega kamna za skupni spomenik vsem slovenskim žrtvam svetovne vojne.

d Potrebna odredba. Poštni minister gosp. dr. Kaludjerčič je izdal odlok, s katerim naj se kraji Ljubljani priključenih bivših občin (Moste, Vič, Zg. Šiška, del Ježice in Dobrunje) v pogledu poštne pristojbine za krajevni promet izenačijo z Ljubljano. Ta odredba je bila silno potrebna in jo bo prebivalstvo gotovo pozdravilo.

IZ DOMACE POLITIKE

d V znamenju tipanja. Predsednik jugoslov. narodne stranke Svetislav Hodjera se je te dni mudil v Ljubljani. S svojimi prijatelji in strankinimi sodelavci je razpravljal o organizaciji svoje stranke v dravski banovini. Hodjera je sklenil prirediti v avgustu in septembru nekaj shodov, med temi prvega v Mariboru. Tamkaj bo tudi sam govoril. Pa je v Ljubljani hitro opravil in odpotoval dalje na Sušak.

d Hrvati slave svojega voditelja. Za zaključek svečanosti ob 58. rojstnem dnevu dr. Vladka Mačka so Zagrebčani priredili velikanski ognjemet. Na igrišču športnega kluba »Concordija« se je zbralo izredno mnogo ljudi — pravijo, da jih je bilo na igrišču in okoli njega preko 50.000. Ograja igrišča je bila okrašena z žarnicami in zelenjem, tribune pa v hrvatskih zastavah. Na

Prosvetni tabor pri Sv. Gregorju

RAZGLED PO SVETU

Bratomorno klanje v Spaniji

Ogrožene borbe se nadaljujejo zapadno od Madrida okrog mesta Brunete, ki prihaja iz rok v roko. Silno krvavi spopadi še niso odločili zmage na tem delu španskega bojišča. Na severu okrog Santandra in povsod drugod vlada zatišje.

Casopisje piše, da je prišel v Francovo Španijo znani italijanski maršal Badoglio. Če je ta vest resnična, stojimo na pragu odločilnih dogodkov v španski bratomorni vojni.

AVSTRIJA

s Korotanske vesti. V St. Janžu v Rožu so pokopali 67 letnega Matevža Krasnika. — Smrt je prerežala nit življenja Heleni Kristof v Šmarjeti v Rožu. — Za gradnjo in popravo cest bo v letošnjem poletju Koroška dala 7 milijonov šilingov. S tem je dobilo delo in jelo nad 3500 delavcev. — Tomaž Jank iz Brda pri Šmohorju se je zaletel v motorno kolo in odnesel hude poškodbe.

PALESTINA

s Palestino so razdelili. Po zadnjih nemirih v Palestini je bila več mesecev na delu posebna kraljevska komisija, ki je imela nalogo kolikor mogoče nepristransko rešiti spor med Arabci in Židi, ki so se v zadnjih letih pričeli v velikem številu naseljevati v svoji nekdanji domovini. Kraljevska komisija je pred kratkim objavila svoje sklepe, ki vsebujejo sledeče predloge: Palestina naj se razdeli na tri dele. Ob morju s pristaniščem Hajfo pripade samostojni judovski državi, notranji deli dežele ob reki Jordanu pa naj se priključijo samostojni arabski državi Transjordaniji. Jeruzalem s pristaniščem Jaffo ter nekatera sveta mesta pa naj bi ostala pod neposredno angleško upravo. Obe novi državi skleneta z Anglijo nove pogodbe, ki jamčijo, da angleške koristi v teh delih ne bodo ogrožene. Doseljevanje Židov v Jeruzalem v bodoče ne bo več dovoljeno, enako tudi ne v tisti del Palestine, ki ostane Arabcem. S to rešitvijo niso zadovoljni ne Arabci in ne Židi. Oboji ogorčeno ugovarjajo. Predlagano razdelitev bo obravnavala jeseni Zveza narodov in če zamisel potrdi, se bodo morali Židje in Arabci najbrž ukloniti.

ITALIJA

s Drobšč. Tržaška fašistična zveza pošlje letos na počitnice okoli 7500 otrok in sicer deloma k morju, deloma v hribe in kmečke vasi. — Mussolini je sprejel med drugimi tudi okoli dvajset deklet v Krasu, ki so prišle v narodni noži. Bile so iz vasi: Bazovica, Lokve in okolice. Pozval jih je na dolžnost, ki jih ima vsaka italijanska žena. — V goriški pokrajini so pridelali letos 75.000 stotov pšenice, dočim lani samo 55.000. — Pred kratkim so odprli oporoko Marconija in našli, da je zapustil 1 milijardo 300 milijonov dinarjev premoženja. Oporoka določa, da pripada polovico te ogromne zapuščine sedemletni Marconijevi hčerki

Elettra, ki pa bo poleg tega dobila še eno četrtno od ostale polovice, ker predpisuje italijanski zakon, da mora biti vsaj polovica vsake zapuščine enakomerno razdeljena med otroke. Marconi pa je imel štiri otroke. Njegova vdova pa bo uživala obresti od polovice deleža, ki pripada hčerki Elettri in sicer do svoje smrti. Oporoka ne navaja nobenih drugih določb ali zapuščinjskih daril. Siednja ugotovitev je javno mnenje osupnila, ker so pričakovali, da bo Marconi zapustil velike vsote v dobrodelne namene, ker je njegovo premoženje nastalo večji del zaradi velikih podpor, ki jih je užival od strani države, ki mu je omogočila, da je mogel nadaljevati svoje znanstveno delo. — Tržaški listi poročajo, da je rimska vlada odobrila predlog, da se v Ilirski Bistrici zgradi poslopje za popolno osemrazredno državno gimnazijo. Poleg gimnazije nameravajo zgraditi v Ilirski Bistrici tudi novo poslopje za okrajno sodišče, kakor tudi pripadajoče prostore za ječo. V načrtu je tudi zgradba državne bolnišnice. Vse te nove zgradbe, ki bodo dale Ilirski Bistrici značaj malega podeželskega mesta, bodo zgrajene na novo kupljenem zemljišču, »Videm« imenovanem. — V Fužinah nad Ajdovščino je zgorela domačija Marije Vovk. — V Ajdovščini je požar uničil hišo kmeta Lojzeta Bratine. — Franca Sapljo, 59 let starega moža iz Fužin pri Ajdovščini so našli mrtvega v mlakuži.

AMERIKA

s To in ono. 55 letnico svojega obstanka je praznovalo Prvo slovensko podporno društvo v Ameriki, društvo sv. Jožefa v Calumetu Mich. — V Milwauchee je umrl za poškodbami pri avtomobilski nesreči 52 letni Jurij Dvoršak iz Majšperga na Štajerskem. — V Forest City Pa je preminul 60 letni Mihael Polenšek iz Leskovic nad Škofjo Loko. V Chikagu je odšel v večnost Rajmund Potuček iz Ljubljane. — V Clevelandu je zapustil solzno dolino 56 letni Viljem Sitter iz Trbovelj. — Pred sto leti v drugem tednu julija je čez širni Atlantski ocean plula ladja jadrnica, na kateri so bili med drugimi potniki tudi trije slovenski izseljenci; prav za prav eden izmed njih se je zopet vračal v Ameriko, ostala dva sta bila pa še novo-

Bogoljub

najboljši in najlepše opremljeni nabožni mesečnik v naši državi. Ima vedno lepe slike v bakrotisku. Pišite, da ga Vam pošljejo na ogled. Naslov: »Bogoljub«, Ljubljana, Jugoslov. tiskarna.

došleca. Ta trojica naših potnikov je bila: misijonar Friderik Baraga, njegov novi služabnik Andrej Češirek z Viča pri Ljubljani in Baragova sestra Antonija, poročena oziroma vdovela pl. Hoeftern. Sestra velikega škofa Barage je bila prva Slovenska, ki je ravno pred sto leti stopila na ameriška tla. — V Waukeganu je umrla Marija Završen roj. Grum iz Horjula pri Vrhniki. — V Little Falls je preminul Frank Kolar iz Dol. Logatca. — V Frantenc Kans je odšla v večnost 57 letna Marija Bogataj iz Račove vasi pri Zireh. — V Canon City Colo je na veke zatisnila oči 71 letna Marija Rožman roj. Campa iz Sp. Straže na Dolenjskem. — V Clevelandu O. je v bolnišnici umrl 72 letni Gašper Vidrih iz Trnja pri St. Petru na Krasu. — V Pittsburghu so pokopali Alojzija Kosa iz Senčurja na Gorenjskem. — Istotam je preminula Antonija Mesnar iz Ljubljane.

DROBNE NOVICE

V Rimu je umrl oče moderne radijske telegrafije senator Marconi.

Angleški kralj Jurij pride jeseni v Francijo k odkritju spomenika v svetovni vojni padlim avstralskim vojakom.

Za predsednika svobodne irske države je bil od irskega parlamenta z 82 proti 52 glasovom izvoljen De Valera.

730 šoloobveznih poljskih otrok je prišlo iz Nemčije na počitnice v domovino. Vse stroške nosi poljska država.

Novo češkoslovaško vlado je zopet sestavil dr. Milan Hodža.

Velika napetost med Japonsko in Kitajsko še ni popustila.

Italijani odlikujejo svoje zaslužne tekmovalce z zlato medaljo, s katero je v zvezi zavarovalna policia za 10.000 lir.

Okrog 600.000 kanadskih kmetov je prišlo v najtežji položaj radi strašne suše.

Iz berlinske bolnišnice usmiljenih bratov je moralo oditi vse duhovniško osebje.

Kakor slap so padale vode na vas

V okolici Thunskega jezera v Švici je vladalo ono popoldne strahovito neurje. Nad jezerom se je utrgal oblak, nakar se je vtila ploha kot je prebivalci tega kraja še ne pomnijo. Pred nalivom je bilo slišati votlo gmrjenje, nakar je pridrl vihar, ki je podiral pred seboj drevje in hiše. Lepa letoviška vas Gunten, ki leži na desni obali jezera, je postala žrtev te naravne nesreče. Ogromne količine skalovja, peska in blata so se odtrgale od strmih brežin, ki to vas v ozadju obdajajo ter navalile na Gunten. Velikanski divji hudourniki so prigmeli iz gorovja ter navlačili vedno več blata in kamenja proti vasi, ki je bila v kratkem času takorekoč zasuta. Opazovalci, ki so nesrečo gledali, se čudijo odkod so se v tako kratkem času vzele vse te vode, ki so lik slapu padale na vas ter jo

zasipale z gramozom, ki so ga trgale od gorovja. Oblasti so takoj poklicale na pomoč okoliška gasilska združenja ter dva bataljona v bližini nahajajočih se vojakov. Toda ti sploh niso prišli do nobenega reševanja, ker se nikdo ni upal v bližno nesrečo. Do sedaj še ni znano, če so tudi žlovoške smrtne žrtve in koliko jih je. Ljudje so vsi zbegani, prestrašeni in objokani divje bežali na vse strani, da si rešijo vsaj golo življenje. Seboj niko ni imel časa kaj jemati. Škoda kot so jo mogli v prvih trenutkih oceniti dosega gotovo pet milijonov švicarskih frankov (50 milijonov din). Upajo, da je mnogo dragocenosti in pohištva, ki so ostale v zasutih ušab, nepoškodovano in da bodo ljudje še prišli do svoje lastnine, ko bo enkrat mogoče razvaline razkopati.

PO DOMOVINI

Belokranjski prosvetni tabor

v Crnomlju, dne 8. avgusta

Belokranjci z navdušenjem prebiramo poročila o velikih uspehih ljudskih taborih širom slovenske zemlje. Čas je, da se tudi mi zganemo in javno pokazemo sadove skrtega, a vztrajnega dela po družinskih, krožinskih in oščkih. Zato že danes opozarjamo vse svoje rojake na ta belokranjski tabor, ki bo 8. avgusta in jih obenem prosimo, naj se točno držijo navodil, kajti le s poslušnostjo, z zavestno odgovornostjo in železno disciplino bomo dosegli svoj cilj.

Sporod: Sprejem gostov na postaji po prihodu ljubljanskega turistovskega vlaka, nato sprevid po mestu in sv. maši v župni cerkvi.

Po maši zborovanje pred cerkvijo, kjer govornik gg. Fr. Terseglav in dr. Veble.

Popoldne ob 2 litanij, nakar sledi telovadni nastop na »Kaplanici«, enako tudi nastop belokranjskih pevskih zborov. — Po nastopu prosta zabava.

Obracam se do vseh zavednih Belokranjcev in Slovencev, da se 8. avgusta v tim večjem številu udeležite našega tabora, da bodo v skupni manifestaciji prišla do izraza naša načela tudi na belokranjskih tleh.

Prosvetni tabor v Cerknici

Prosvetni tabor bo v nedeljo, 1. avgusta v Cerknici, ki se že sedaj z vso vnemo pripravlja na ta svečan dan. Lahko brez skrbi trdimo, da je uspeh tega tabora povsem zagotovljen.

Danes samo kliče mojem tistim, ki mislijo, da Notranjska epi, predvsem, da epi katoliška Notranjska, naj pridejo na dan tabora v Cerknico, da se na lastne oči prepričajo, da je le še »nekoliko« kmetov, delavcev, obrtnikov, pa tudi naših izobražencev, ki so si nekoč in ki si sedaj upajo vsam in vsakomer pokazati tudi javno, da so katoliki, da ljubijo katoliško prosveto! Še več! Često pravimo, da ima oni bodočnost, za kome je

mladina! Tudi v tem oziru bomo imeli na dan tabora priliko prepričati se, čigava je bodočnost!

Program tabora bo:

Na predvečer, v soboto: Kresovi po okolici Cerknice.

V nedeljo, 1. avgusta: Manifestacijski sprevid po Cerknici. Po sprevidu bo na glavnem trgu sv. maša na prostem, ki jo bo daroval g. vseučiliški prof. dr. Fr. Lukman in imel tudi sam primeren, cerkven nagovor. Pri maši bo ljudsko petje. Po sv. maši bo tabor na istem mestu. Govorniki bodo gg. minister dr. Miha Krek, Mirko Javornik in dr. Jože Basaj.

Popoldne bodo ob dveh litanij. Po teh bo telovadni nastop članov, članic, obojega naraščajo ter na koncu orodna telovadba.

Po telovadnem nastopu bo prosta zabava.

Končno dajemo še nekaj podatkov:

Za prehrano je v lastni režiji poskrbljeno. Obedi bodo pripravljani za vsakogar, ki se bo pojavil. Cene za obed in na veseličnem prostoru bodo nizke!

Sosedne odsrke vabimo, da se udeležijo tabora z zaestavami! Cerkničane prosimo, da ta dan okraše hiše z zaestavami! Vse pa prosimo, da se bodo res pokorili nalogam posebnih rediteljev, da bo šlo vse v redu naprej.

Pri prireditvi sodeluje godba cerkniciškega Gasilskega društva in godba Prosvetnega društva iz Dol. Logatca. Prav tako bodo svečanost povzdignili še združeni pevski zbori, ki bodo zapeli nekaj pesmi.

Tabor na Izlahah

Zagorsko prosvetno okrožje priredi dne 8. avgusta velik prosvetni tabor na Izlahah pri Zagorju ob Savi.

Dnevni red: Ob 9 dopoldne sprejem gostov in uvrstitev sprevida. — Ob 10 sv. maša na prostem. — Po maši ljudski tabor. — Popoldne telovadni nastop. — Po telovadbi prosta zabava.

Pri vsej prireditvi sodelujeta rudniška godba iz Zagorja. Udeleženci, upoštevajte sledeča navodila:

Kdor pride z vlakom, si kupi nedeljsko polovično karto do Zagorja, kamor moramo priti s prvimi jutranjimi vlaki. Zberemo se na štadionu pri Zadržnem domu v Zagorju, od koder odkorakamo z godbo ob 8 proti Izlaham. Vsi ostali udeleženci, ki pridejo peš ali na vozovih na Izlake, se zbero tam ob 9, da se na določenem mestu vključijo v sprevid, ki pride iz Zagorja.

Društva prinese s seboj prapore! Kdor ima kroj ali narodno nošo, pride v kroju ali v narodni noši! V sprevidu, na zborovalnem prostoru in na telovadišču pojemo. Držite se v tem pogledu, kakor tudi v vsem ostalem, navodil rediteljev!

Beli krajini zdravstveni dom!

V zadnjem času se je pri nas začelo vzbujati živahno zanimanje za zdravstveni dom. Belokranjci smo pri vsakem napredku vedno zadnji, vseh dobrot smo deležni nazadnje, potem ko so drugi žnjim že prenesli. Enako je tudi zadeva zdravstvenega doma zadelja pri nekaterih na velik odpor in to zaradi malenkostnih stroškov, ki padejo na posamezne občine.

Namen zdravstvenega doma je, približati domu in družini zdravje, in to brez razlike stanu in slojev. Masivna družina je toliko močna, da za zdravljenje in zdravstva ne more dobiti uhožnostnega spričevala, dasi bi bil zdravnik za hišo zelo potreben, po drugi strani ji pa zopet ne dopuščajo razmere, da bi na lastne stroške klicala zdravnika. Posledica je, da tako hiša ostane brez zdravniške pomoči. V dravki banovini je takih domov 18. Da je prav posebno v Beli krajini, kjer je revščina na vsak korak in umrljivost dojenčkov tako velika, tak dom velike važnosti, ni treba poudarjati. Ko na mbaneka uprava ponuja tako važno ustanovo, je ne ometamo sami odbiti!

Ce hočemo, da bomo močni, moramo biti prej zdravi. Zdravje se ne da nikdar preplačati. Kolikakega pomena bo zdravstveni dom, kjer bodo dobivali zdravstvene nasvete odrasli, otroci in matere za dojenčke in to brezplačno. Celo nekaj zdravih se bo dobivalo brez vsake odškodnine. K tem ugodnostim pristopa še neka nova, ki ima zlasti za Belo krajino tolik pomen hot zdravstveni dom sam: v domu se bo uredil protituberkulozni dispanzer, kamor bo tedensko zahajal zdravnik specialiet. Tako bodo odpladla težka in draga pota v Karlovec, Ljubljano, Novo mesto.

Kdor ima zdravje, ima na svetu vse. Iz vsega povedanega je jasno, da je zdravstveni dom za

RAZNO

Abesinke se pripravljajo na vojno. Nič manj navdušeni za vojno so poleg abesinskih moških tudi ženski vojaki. Stavile so Abesinke že prvi polk, ki se nahaja že na boljše in pričakuje prvih spopadov. Poveljica tega čudnega polka nosi angleško častniško uniformo, njene podložnice pa so seve sila preprosto opremljene in napravljene. Odkljuje ta ženski polk predvsem njegovo navdušenje za boj, vendar je njegov uspeh sila dvomljiv. Ženskam pač prija, da prihajajo sedaj do besede, dočim so v navadnem življenju samo sužnje svojim možem.

Moderno mrtvo morje. V Siciliji se nahaja majhno, črno-zelenkasto jezero z linoom Minaja. Krog jezera je vse prazno in mrtvo, na obrežju ni ne grmičevja, ne trave, ne dreva. Nihče se ne upa v njegovo bližino, ker so nad vodno gladino strupeni plini, ki umorijo vsakogar, ki bi se upal k bregu. Velike napisne table svariijo, naj se nikdo ne približa jezeru. V davnih dobah so dajali jetnikom kozarce

L. Ganghofer:

35

Martinj klošter

Roman iz začetka 12. stoletja

Poslovenil Blaž Poznič

Prestrašena, v solzah jecajoč, se je vrgla Edelrota pred Reko na kolena, ji potegnula roke z lic in jo skušala tolažiti z nežnimi besedami. In Reke solze so usahnile. Z glasom, kakor privre iz prsi po vodi hlepečega človeka, je ovila reko okoli Edelrote in obspalja njen obraz z vročimi poljubi, kakor bi si žgočega hrepenenja po ljubezni, prebujenega tako v njenem arcu, ne mogla več potešiti. Z usti ob ustih, priviti v objemu, sta sedeli obe, v tem ko je zunaj sivi somrak temnel v večer.

Tedaj se je iz podzija gradu razlegel tožeh ptičji krik. Tik pred Rekino izbo je bil sokolinjak, nizek zidan prekat z zamreženimi okni. Na goli steni je zavarovana z žičnim pletežem gorela lojena leščerba s kadečim se plamenom. Ob steni naokrog je bilo zgrajeno leseno stalo, kjer je na najvišji palici, v komolec dolgih presledkih vsaksebi, sedelo pet skobcev in štirje sokoli selci, privezani nanjo za krepilje s kratkimi jermeni iz jelenjega usnja. Beli sokol gospoda Vaceja je sedel ločeno od drugih lovskih ptič. Od stropa sta visela na motvozih dva velika obroča; v vsakem je sedel kragulj s pokrito glavo in zvezanimi perutnicami. Deček, sedeč na pručici, je neonehoma zibal obroča. Poleg obroča je stal Henink in pozizvedoval, ali sta se ptiča, ki so ju šele pred kratkim ujeli, že kaj prida udomačila. Nato je šel dalje ob drogu in obstal pred sinjim sokolom. Bil je med vsemi sokoli najlepši, ponosna ptica z žametnim perjem in bistrim pogledom: Edilo, Rekin ljubljeneec.

Henink je hotel ptiča prijeti; toda sokol se je razčeperil in udaril s ostrim krempljem. Heninkove ustnice je spreletel zloben nasmeh. »Ali me sovražiš tudi ti, kakor ona, ki si njen?« Dvignil je oči proti stropu — tam zgoraj je bila Rekina izba. »Čakaj samo, ti! Danes si me pripravila ob moje veselje — poplačam ti!« Segel je v leseno torilec, v katerem je bila voda za sokola, in se jezno zadril nad strežajem: »Fatot! Ptice imajo mlačno vodo!«

Deček je prestrašen šnil pokoncu. »Ne, gospodi Pravkar, prej ta čas, sem jim nalil nove vode.«

»Lažeš! Ven k vodnjaku in mrzle vode sem! Ali pa ti podkurim pod noge!«

Deček se ni več odgovarjal, temveč vzel vrč in zapustil prekat. Urno je stopil Henink k mizič in vzel z nje dolgo, tanko iglo, kakršne so, kadar si je bil sokol na lovu zlomil krilno pero, vtikal v prepognjeni tulec, da bi poškodovano pero zopet trdno naravnali. Počasi je stopil k Rekinemu ljubljencu, naglo pritisnil, preden se je utegnil sokol braniti, ptič eno roko na hrbet in ji porinil z drugo iglo v drobovje. »Tu imaš svoj del!« se je zasmeljal in izpustil sokola. »Preden pogineš, se še naužijem veselja, ob katerega me je danes pripravila tvoja gospodarica!« Sokol je stresel perje, pritulil glavo med ramena in se nemirno premaknil na drogu sem in tja. Henink je vrgel iglo na mizo, in ker je čul, da prihaja fant, je stopil k obročema in zazibal oba kragulja.

Ko je fant ritalival novo vodo v torilec in prišel do Edila, se je ptič plašno umaknil na stran; toda gibanje ga je menda bolelo, ukrivil je hrbet in tožeče kriknil.

Krik je prodrl v Rekin izbo, v katero se je skozi okna svetlil samo še moten soj izginjajočega dneva.

»Ali ga slišiš?« je zašepetala Reka in si oprostila roke z Rotičnega vratu. »To je moj ljubljeneec. Hrepenš

Belo krajino tako važna pridobitev, da se niti oceniti ne da. Bodimo hvaležni banški upravi, ki je pripravljena nositi dvakrat toliko stroškov, kot vse občine skupaj; porabino priliko! Odločilni občinski sveti naj z veliko ljubeznijo odobrijo pripadajoče znecke, da ugodna prilika ne bo šla mimo nas. Malenkostni dinarji se bodo stotero obrestovali na zdravju belokranjskega ljudstva! — —.

Srašno neurje v Dobrepoljah

V ponedeljek ob petih šestih popoldne je nad dobrepoljsko kotlino zadrževala nevihta, da je bilo strah in groza. Silen veter je odpiral drevje in poslopja. Padala je do 20 decimetra toča, ki je dobesedno sklestila naša polja in travne, drobija opeko po strehah in šipe v oknih, in bila je voda drla od vseh strani v poslopja. Vse obilnega naliva je voda narasla tako, da je zalivala ljudi in so ljudje prestrašeni bežali na podstrešja. Tako 16letno dekle je točja zasafila na palico, tako zbilta, da so jo umirajočo prepeljali do zavetišča. Vsa pokrajina je bila na debelo posuta s ledenim kamenjem.

Škoda je ogromna, kajti uničeno ni le sadje in stoletni poljski sadeži, ampak je zdrobljeno tudi žito po kozoletih in uničene srambe po hišah. Posamezni posestniki imajo do 50.000 din škoda. Skupno pa gre škoda v visoke milijone.

Ljudstvo je obupano. Nimajo, s čimer bi prehranili sebe in živino. Točnih podatkov zanekrat še ni mogoče dobiti, ker so pretrgane vse brezjavne zveze. Tudi električni vod je pretrgan. Nesrečne ljudi priporočamo usmiljenim srcem in upamo, da jim bo tudi oblast prišločila na pomoč.

Iz raznih krajev

Moers-Meerbeck. Zveza Jugosl. kat. in narodnih društev v Nemčiji priredi 20. avgusta potovanje v domovino. Prihod na Jesenice 21. avgusta okoli 10 dopoldne, odkoder se podamo na Lesce, kjer imamo časa dovolj, da se odpeljemo na Bled na Marijini otok, kjer bo dana ev. maša. Popoldne se odpeljemo na Brezje, kjer prenočimo. Po cerkveni slovesnosti odhod v Ljubljano. Oni, ki želijo že isti dan k avtojem, lahko zvečer že iz Ljubljane odpotujejo. Oni, ki želijo ostati dalj časa na Bledu, se vrnejo na Bled 24. avgusta zjutraj. To zaradi tega, da jim je dana priložnost udležiti se Izseljeniškega kongresa, ki bo 23. avgusta.

Vožnja iz Buisburga ali Essena do Ljubljane stane 50.30 RM. Večim udeležencem tople priporočamo, da prejmejo ev. zakramente na Brezjah. Odhod iz Ljubljane je 10. septembra dopoldne okoli 10, tako da smo zopet 11. septembra na svojem mestu. Vsak udeleženec sme vzeti s seboj 10 RM kovanega denarja, ostalo v »Reisekreditbrief«. Kreditna pisma izdaja »Lloyd-Reisebüro G. m. b. H., Essen«. Ta objava naj velja sorodnikom v domovini, ki težko pričakujejo veselega svidenja.

Št. Urška gora. Po večletnem naporstem delovanju v naši gorski fari se je od nas poslovil župnik Franc Smit in odšel v dolino — v lepo ihanško farno. Težko nam je bilo. Bili smo se, da bomo ostali brez dušnega pastirja, ki bi s požrtvovalnostjo za nas skrbel. Z veseljem smo sprejeli vest, da bo k nam prišel pastirovat g. Silvester Skebe, kaplan iz Višnje gore. Za njegov sprejem so postavili fantje in dekleta slavolok pod vasjo. Po zdrav ključarja, otroci, deklet in fantov pričre velike večine faranov je pokazal g. župniku, da ga z največjim veseljem sprejemamo z željo, da bo med nami sejal božjo besedo in nas varoval lažnivih nauk. Ob slavoloku smo poslušali prvo besedo g. župnika in njegovo srčno željo: Živimo med seboj v bratovski ljubezni. Vera bodi naša moč. Z božjo pomočjo se trudimo, da bomo vsi dobri farani vdani Cerkvi in duhovnikom. Tako bo vaakdo, ki bo prišel med nas, lahko priznal: tu pa žive ljudje kot pravi kristjani, ki niso kristjani le po kratni knjigi. V slovesnem sprejemu smo spremljali g. župnika skozi vas v cerkev. — Prostor pred cerkvijo in nanovo preslikanim župniščem je bil lepo ozaljšan z mlaji in vencji. V zelo lepo okrašeni cerkvi smo prejeli prvič blagoslov od novega pastirja. — Bog daj, da bi s pomočjo novega gospoda, postali vsi farani dobri in globoko verni člani svete Cerkve.

Zalog pri Ljubljani. V noči od sobote na nedeljo je pijana družba, vevškim orožnikom že več ali manj znanih ljudi, napravila na vaški kapelici in na mnogih drugih, seveda v prvi vrsti na »klerikalnih hišah« napise: »Živela demokracija«, »Živela madriška vlada«, »Proč s fašizmom«, »Dol s krvnikom Francem«. Poleg napisov so ponočnjaki naslikali tudi sovjetsko znamenje: Klavivo v srpm. Na neki hiši je bil napis, ki ga na moremno ponatisniti. Če bo šla tako naprej, bo marsikdo mislil, da je Zalog z okolico že podružnica sojvetov.

Leskovec pri Krškem. Dne 18. julija smo imeli pri nas velik praznik. Obhajali smo novo mašo. Daroval jo je č. g. Jože Pirč iz Gorenje vasi. Les-

kovska župnija se je za to priliko dobro postavila. Okrasitev cerkve, trga in ulic je bila na visku. Tudi sprejem je bil lep. Slavnostni govornik je bil preč. g. Alojzij Košmerj, mestni župnik iz Ljubljane. Govoril je tako navdušeno in prepričevalno, da ga ne bomo pozabili. Čez nekaj let bomo, ako Bog da, to slovesnost ponovili; imamo namreč še enega bogoslovca, ki je že v 3. letniku. Zanimanja kaplana Struklja za dijake vendar ni ostalo brez uspeha. Hvala Bogu! Je pa tudi prav, da tako velika župnija, kot je Leskovec, vzgoji nekaj delavcev za vinograd Gospodov.

Ihan. V Bišči je umrl cerkveni slikar gospod Franc Merčan. Prestrašeni so se ljudje izpraševali, če je vest o njegovi smrti resnična. Saj vendar ni bil bolan, temveč je še zjutraj odšel v Radomlje, kjer je slikal cerkev. Tudi frančiškansko cerkev v Kamniku je imel istočasno v delu. Star je bil še le 50 let. G. Merčan je od dela v Radoriljah prišel čisto potrd domov. Zvečer ob 9 je nenadoma sede zaspal za večno. Pokojnik je bil sposoben in delaven. Poslikal je poleg domače cerkve v Ihanu še mnoge cerkve in kapele, med njimi cerkev na Rakovniku, pri D. M. v Polju, v Dolu pri Ljubljani, v Doliskem in še mnogo drugih. Tako si je postavil najlepši spomenik. Bil je skrben oči svoji mnogostevilni družini, ki bo bridko pogrešala svojega rednika, saj je izmed 6 otrok še 4 nepreskrbljenih, najmlajša sta stara komaj 5 in 3 leta. Bil je pošten krščanski mož in vedno odprtih rok, kadar je bilo treba podpreti dobro stvar. Zato ga je vsak spoštoval, kdor ga je poznal. To je pokazala tudi lepa udeležba pri pogrebu. Prišla sta tudi g. župnik Jože Hostnik iz Radomelj in g. pater Benjamian Mlakar, gvardijan pri o. frančiškanih v Kamniku, ki sta skupno s domačim župnikom opravila pogrebne molitve. Pokojnik je bil dolgoletni narodnik »Domoljubec«. — Pokoj njegovi duši!

Reka pri Krškem. »Škrbin«, to je 40 letni Janez Gorenc iz Dol. Radulj, ki še spadajo v revir raških orožnikov, je pravcati rokomavh, ter dje

po meni in toži, ker ga nisem že dolge dni zibala na svoji roki, da mora sedeti med zoprnim zidovjem, ko ga žepa po zraku in soncu v visokem poletu. Njen glas je drhtel, in zopet se v njene roke oklenile dekleta.

»Ah, Rotica! Kakor mojemu Edilu, je pri srcu tudi nekemu drugemu plemenitemu sokolu. Ven se mu hoče v svetlo prostost in zleteti želi visoko med oblake, proti toplemu soncu — in mora vendar sedeti med zoprnimi zidovi, v gajbi med krokarji, kjer se hudobna zalega pretepa za mrhovino! Z glasom studa je skočila kvišku, stresla lase v zatilnik in stegnila roke. »Ven! Ven!«

»Reka?« je zajeljala Edelrota in vstala. Vacemanova hči je globoko dihala in potegnila roko čez oči. »Poglej, kako se je stemnilo! Pojdi, Rotica, popeljem te domov!« Vzela je izmed dragotinja, ki se je v mraku samo še motno iskriilo, zlat prstan in prišla Rotico za roko. Tako sta stopili ven v družinsko izbo, kjer so na svetilnem obodu že gorele sveče. Gospod Vace je sedel še vedno pri oknu, stara Ula je pogrinjala mizo, in Henink je baš stopil iz veže v izbo.

»Rotica,« je spregovorila Reka glasno in nataknila presenečeni deklici obroček na prstanec njene leve roke, »s poljubom sva si zaobjubili posestrimstvo, in varovati te hočem in objemati s svojo zvestobo kakor moj obroček tvoj prstanec!«

Edelroti so stopile solze v oči. Hotela je govoriti, toda Reka ji je z dlanjo zaprla usta in smeהלjaje se dejala: »Ne govori! Pojdi, popeljen te domov — pozno je že!«

Mimo Heninka je peljala Reka deklico ven v vežo. Na odprtih stopnicah jima je prišel Ajlbort nasproti; z bratom Hartvikom, ki se je usajal sredi dvorišča nad hlapci, se je bil vrnil z brezuspešnega lova. Ko je bil Ajlbort spoznal dekleta ob strani svoje sestre, mu je

vzplamtel v oči; toda preden je utegnil spregovoriti, je Reka že odšla z Edelroto mimo njega. Tedaj mu je iz izbe udaril na uho očetov glas in jezni Heninkovi odgovori. Vsaka beseda, ki se je govorila tu notri, se je dala razločiti.

Čez čas je stopil Henink na prag. »In četudi je prišla pod krov, in če jo je sprejela moja sestra za posestrimo ali ne,« je zavpil nazaj v izbo, »dekle je moj! Tega mi ti ne boš ubranil! Ti ne! In sestra tudi ne!«

»Toda jaz!« se je oglasil Ajlbort za njim.

Henink se je obrnil, premeril z iskrečimi se očmi od mraka zabrisano postavo svojega brata in se med smehom spustil po stopnicah.

Ko je prišel na dvorišče, je zamrmral: »Čas je, da sežem po svoji lastnini.« Poklical je hlapca, ki je bil opoldne stal zanj na preži, in stopil z njim v temno senco zidu.

»Mislim, da se smem zanesti nate.« Hlapec je prikimal.

»Oboroži se za boj in bodi pripravljen, kadar se vrno domov moja sestra!«

»Kam gre nočna pot?«

»H gnezdu, iz katerega hočem pobrati zalo ptičko.« Hlapec je razumel. »Toda za ta primer bi skoro dejal, da sva dva premalo. Ribič ima pesti ko kladiva.«

»Ribič?« se je zasmejal Henink. »Tega naj ti ne bo mar! Ta ima danes tih opravek zunaj na jezeru. Ti pobij samo Viha. Ptičko vzamem iz gnezda sam.«

V tem ko sta se oba tiho pogovarjala, je padel pri grajskih vratih verižni most, in Reka je stopila z Edelroto ven v nastajajočo noč. Nista še bili prešli mosta, ko jima je planil v prestreg Viho in stegnil roke.

»Viho, ti?« se je zasmejala Edelrota. »Kdo te jo poslal?«

vode tega jezera in žim so izpili vodo, so mrtvi omahnili na tla. Dognali so, da sta na dnu dva studenca z oglikovo kislino, ki je izredno strupen plin. Po njej je zastupljena voda in vse ozračje nad jezerom in okoli njega.

Vi potrebujete daljši počitek, da ne boste preveč delali s pomočjo glave. — Nemogoče, jaz sem brivec.

Covijar — politik. V Newyorku je umrl preprost čevljar, Lucy po imenu. Kljub svoji preprostosti je imel veliko veljavo. V njegovo delavnico je prihajal pred desetletji dijak Coolidge in z njim kramljal o politiki. Dijak je dobival pri preprostemu mojstru svojo prvo politično obrazbo, ki mu je nato pripomogla, da je postal predsednik USA. Ostal je svojem učitelju zvest tudi potem in se z mojstrom posvetoval o najvažnejših državnih zadevah. Vrli moč ob kopitu mu je pametnega mnogo nasvetoval.

Osem stoletnih žen živi v Avstriji. Zvezni urad za letopis je povadati, da so okoli tistega ljudskega šteta nasteli tudi osam

ednjim neredko »šnopca«. Mnogokrat že kaznovanega so pred par leti orožniki zopet zasledovali. Ta pa se jim je dokaj časa spretno umikal. Po rešitvi, »da vsak vrč ankrat počne, je le prišel v roke pravice. Bil obsojen na večletno ječo in prisilno delavnico, pa zaradi pomanjkanja dokazov slednjič izpuščen. Toda, kogar vzamejo orožniki pod svojo »zaščito«, mu radi večkrat posevete svoje pozornost. Pa so tudi sedaj, ko jim je bilo javljeno, da je pri Janu na Brezovem odnešana modra obleka, šli na »ogled« h Gorencu. Oprezujoč so ga zaiotili, da je prinesel poln nahrbtnik v svoje stanovanje. Idoč za njim, so dobili 6 zaklanih košič. — Zaradi posledic padca s češnje je v bolnišnici v Krškem umrla Marija Klemenčič iz Ardra. Večni mir!

Črnomelj. Dne 20. Julija je minulo 50 let, kar sta ni 23 letni Matija Jože Skubic in 15 letna Marija Kapš pred oltarjem obljubila večno zakonsko zvestobo. Odtlej se je v hiši št. 133 rodilo 10 otrok, od katerih jih živi danes še 6: trije sinovi in tri hčere. Skubicova družina katoliškemu procvetnemu življenju v Črnomlju ni dala samo nad vse značajnih, pristno belokranjsko iskrenih in neuklon-

ljivih moči, temveč je v času, ko društvo ni imelo svojih prostorov, dala svojo hišo na razpolago za društvene igre in nastope, pravtako tudi za orlovске akademije, ki se jih oba jubilarita z največjim veseljem spominjata. Ob zlati poroki se čestitkam njenih otrok, vnukov in vaukinj pridruženjo vsi, ki nam je pri srcu čim širši in čim globlji razmah slovenske katoliške prosvete, z željo, da bi ju Bog še dolgo ohranil v naši eredi vsa mladostno vedra kakor sta danes.

Sušje pri Ribnici. V nedeljo, dne 1. avg. poteče 80 let, odkar je bila rojena v Hrovaci pri Jakobčevih, sedanja jubilarica Marija. Po krščanski vzgoji se je kot ugledno dekle možila v Sušje k Anškovim. Skoraj polovico svojega življenja je voljno prenašala težave zakonskega stanu. Letos je ravno 20 let, jega moža sobnega glasu. Bival je v Ameriki, in je gotovo neznanu kje umrl. Ambrožič je tudi vzor materinstva in zgled marsikateri moderni materi. Njen zakon je bil blagoslovljen s 15 otroci, katerih živj še 8, ki so po večini razkropljeni po svetu. Le en sin in hčerka sta še pri njej na domu. Anškovi materi pa lahko rečemo tudi mati redovnice. Dve še živita in so znane po imenu sestra Bernarda v Sinju in šolska sestra Pulherija v Ameriki. Jubilarica je še mladeniška in opravlja še vsa najtežja poljska dela kot prava čebela, ki je od 3 zjutraj do pozne noči na nogah. Vse težave pa še danes voljno prenaša, moč pa dobiva v krščanskem berilu. Zlasti je navezana na »Domoljuba«, ki je pri hiši od njegovega začetka do danes. Tako Anškova mati tudi z »Domoljubom« praznuje 50-letni jubilej. Zato ji ključemo: Bog jo živi še dolgo let tako čisto in zdravo med nami.

Tunjice pri Kamniku. Naša župnija ponovi v nedeljo, 8. avgusta ob 3 popoldne na prostem znano igro »Miklova Zala« po Davorin Petančičevi izdaji. Igra nam živo dokazuje, kako so se naši pradedje borili za katoliško vero, za svetinje slovenskega naroda in za čast slovenskih deklet in žena. Pri prvi predstavi je bila igra zelo častno obiskana in so igralci dobili veliko pohvalo. Zato v nedeljo, 8. avgusta, vsi v Tunjice, da se skupno uživamo v težke čase, ki so jih naši pradedje trpeli.

Višarskim romarjem v vednost. V soboto 31. julija zjutraj odpehje poseben vlak ob 7.30 z glavnega kolodvora. Vsak romar mora imeti s seboj izkaznico, katero je prejel iz pisarne, poleg izkaznice bo dobil na vlaku vsak romar propustnico in vozni kontrolni listek. Ne pozabite vzeti s seboj uradniške ali planinske legitimacije, oni, ki niso poslali slik, po močnosti naj opravijo romarji spo-

ved že doma oz. v Ljubljani, da ne bo navala na Višarjah, vseh romarjev je nad 700. Ker so noči hladne in ni močete preskrbeti vsem pronočilo, vzemite toplo obleko s seboj. Na Višarjah se sicer lahko plačuje v dinarjih, vendar pa želijo, da so plača v brah, katero dobiva v Ljubljani ceneje, kakor pa na Višarjah. Postelje se računajo po 5 lir. Na vlaku prejmejo omari tudi bakle za večerno rimsko procesijo. Med procesijo in po službah božjeh se bodo pele znane pesmi kot ob evharištičnem kongresu. Kdor še ni poslal denarja 80 dni ali slike, naj to nemudoma stori.

Lahovče pri Komendi. Znani umetnik-samo-uk Franc Bergant je napravil zanimivo ročno delo, ki predstavlja Noeta in njegovo družino, ko bo izhodu iz barke daruje Bogu zahvalni dar. Nad skupino je Bog Oče, obdan z mavrico in z razprostrtimi rokami blagoslovilja Noeta in njegove. V ozadju je Noetova barka. Okrog Noetove skupine se vrtili 100 glav štirinogatih živali, pred

prazno ladjo je razna perutnina, na ladjini strehi pa piščici, vsaga skupaj 200 glav. Vse je izrezljano iz lesa. Umetnik je delal to veliko skupino dve zimi. Vsak si jo lahko ogleda na njegovem domu v Lahovčah št. 49.

stoletnih žen. Štiri od teh živijo na Dunaju in okolici. 103 letna Barbara Blažun, ki je Slovenka in živi pri Celovcu, je druga najstarejša žena v državi, najstarejša ženska v štajerskem Frohnleintnu. Pri vsem tem je čudno to, da v vsej Avstriji ni niti dne sivega stoletnega moža. Sicer pa je ta pojav opazovati tudi povsod drugod in ga tolmačijo s tem, da je za moške vsakdanja borba za kruh napornejša in težja. Kje žive najstarejši ljudje? Moskovska vlada je nedavno odposlala posebno komisijo, da preučava življenje preprostejšega ljudstva v Kavkazu. Odposlanstvo je dognalo, da žive v kavkaškem govorju ljudje, ki so stari več desetletij nad sto let. Tako živi v neki vasi Gali možakar, star 132 let, je še čil in zdrav ter šteje nad 90 vnukov in pravnukov. Bil je tisti, ki je ustanovil vas Gali in se dobro spominja, kedar so bile postavljene ostale kočice. Njegova kočica, ki stoji že 100 let, je središče vsega vaškega življenja. Poleg njega je odposlanstvo našlo v leti vasi še deset drugih stoletnih

Reka je odrinila jecljajočega hlapca s komolcem stran in dejala: »Ali ne slišiš, kako se smeji? Mar se ti Vacejeva hči ni zdela dovolj varno zavetje za tvojo gospodarico?«

Molče se je Viho umaknil in krenil za obema dekletoma, ki sta za roke se vodeč in potihoma kramljaje šli po temni jezdnici cestici proti dolini. Ko sta dospeli do šumeče Ahe, je poljubila Reka Rotico na usta.

»Prosim te, naj gre Viho s teboj domov,« je dejala Edelrota, »popolnoma se je že stemnilo.«

»Za svojo pot vem sama. Pojdi domov, moja draga tovarišica, in pomni eno: ne stopi nikoli zopet v hišo mojega očeta, razen, če bi prišla jaz sama po tebe in te vodila s lastno roko!« Nežno je pogladila Reka z obema rokama Rotico po laseh, jo poljubila na čelo in krenila, med temnim drevjem izginjajoč, proti jezeru tja k strmim kamnitim stolbam čez falckenštajnsko steno.

Edelrota je gledala za njo. »Viho? Tako lepo in dobro mi je bilo danes pri njej, zakaj neki me zdaj svari?«

»Bo že vedela zakaj!« je zagodrnjal hlapec in prijel deklico za roko. »Pojdi, požuriva se domov!«

Prešla sta brv in zavila ob plotu; ko sta stopila na dvorišče, je Viho izpustil dekletovo roko in zapril vrata. Lahkonogo je stekla Rotica po griču navzgor; toda na pol pota je obstala; iz veže, iz katere se je skozi odprte duri svetil rdeči žar ognja, so ji udarile na uho tiste Zigenotove besede: »Ko sem klečal pred njim in molil, kje je bila tedaj njegova zvestoba, kje njegova pomoč?« Nato je slišala, kako je zavpil, »Moj moč! In črno se je prikazala njegova postava v ožarjenih durih.

»Zigenot!« je jeknila. Ob zvoku njenega glasu je za hip obstal ko otrpel; nato je planil proti sestri, jo prijel za roke in jo potegnil

v svetli žar med duri. »Tvoje oči se svetijo čisto! Od-dahnili se je, kakor bi se mu odvalil kamen s prsi, »Rotical Rotical!« In njegove roke so jo objele.

Čudeč se, je upirala vanj oči, v tesnobni slutnji nevarnosti, grozljivo prepadena kakor smejoči se otrok, ki je iznenada pogledal čez prepad v globoko, temno vodo.

Po brežini je prišel Viho. »Ali veš, kje je bila? V Vacemanovem gradu! In pri zaobljubi, ki sem se zapri-segel z njo tebi v roko, ne bi bil tvoji sestri nikoli po-magal, ako ne bi...«

»Ako ne bi bil pomagal Tisti, katerega roka je močnejša ko tisoč mož v orožju in oklepu!«

»Tisti?« Viho je zmajal z glavo. »Ne, gospod, bila je ženska roka, ki je bila tako močna. Boljše ko jaz je štutila tvojo sestro Vacemanova hči in jo pospremila skozi noč sem do brvi čez Aho.«

Sunkoma je bil zgrabil Zigenot hlapca za roko in mu bolščal v obraz, ki ga je obseval žar ognja; potem se je molče odvrnil stran in sedel na klop pred hišo. Iz vože je prihajal Rotičin glas. Pripovedovala je materi o naročilu, ki ji ga je bil prinesel Henink, in o vsem, kar je doživela v Vacemanovi hiši. Zigenot je sedel in poslušal s pridrževano sapo. Njegovi pogledi so strmeli v noč in se upirali v temni vrh falckenštajnske stene. Tedaj se je zabliskal zgoraj v črnem pasu zidu žar luči. Nad skalnatimi stolbami so se bila odprla durca, in hlapec je stegnil trpolečo plamenico ven čez steno, da bi razsvetlil Reki pot.

Zigenot je vstal in stopil v hišo. Večerja je bila pripravljena; toda nihče ni jedel. Ko sta bili uro pozneje mati Mahtila in Edelrota legli spat, je ostal Zigenot sam za kaunito mizo. Prišel je Viho in vprašal: »Gospod, ali še kaj ukazujete?«

IZ ŽIVLJENJA KMEČKIH ZVEZ

Zelo važno vprašanje

Prvič so se ta ponedeljek zbrali v slovenski prestonici zakonito izvoljeni zastopniki kmečkega stanu — moške iz kmečkih vrst — da prično pisati novo dobro slovenskega kmečka v kmetijski zbornici. Priprani smo, da je to prvo zborovanje naših kmečkih zastopnikov važnejše, kakor si to povprečno predstavljamo. — Zahteva našega kmečkega stanu po svoji kmetijski ustanovi, ki naj ima v postavo najmanj desetorok in in postavo izvršujočo moč, je že stara. Ponovno se je iz kmečkih vrst ašilal klic: dajte nam kmetijsko zbornico, kjer bomo mogli sami reševati svoja stanovska in strokovno-gospodarska vprašanja. Sedaj se je ta želja kmečkemu stanu izpolnila in preteklo nedeljo se prthajali iz vseh strani slovenske zemlje kmečki moške, zastopniki in zastopniki posameznih okrajev, da z delom prično.

Za vas, dragi »Domoljubovi« bravci, je v prvi vrsti važno in zanimivo vprašanje, kakšne bo vsak izmed naših kmečkih gospodarjev imel koristi od kmetijske zbornice. Kajti, če koristi ne bo, potem — tako pravijo — je treba ni bilo. Koliko bo torej koristi za posameznika? To stvar je treba razčistiti in jasno povedati. Odgovor je pa takle: To-like bo za vsakega posameznika kmetijska zbornica koristna, kolikor bo za stan kot celoto. Kajti namen zbornice ni in ne mora biti, da bi se pečala z vprašanji posameznih kmečkih gospodarjev — marveč bo morala ona štediti, braniti in varovati koristi kmečkega človeka na splošno; zahtevati upoštevanja ne samo za tega in tega, marveč za vse, za stan; zahtevati pravice za celotno kmetijsko gospodarstvo. V kolikor se bo ha etijski zbornici poročilo dosući za splošnost slovenskega kmetijstva, toliko bodo te koristi prišle v dobro tudi vsakemu posamezniku, posamezniku pa tembolj, čim pridnoje si bo sam prizadeval, da se iz lastnih moči in z lastnimi zmožnostmi dokopje do teh koristi. Če se n. pr. kmetijski zbornici v raznih koraki poroči še izboljšati cene kmetijskim pridelkom (to vprašanje je tak najbolj pereče), bo imel od tega izboljšanja koristi v prvi vrsti oni, ki se sam trudi, da bo imel o pravem času tudi kaj po-

pučiti na prodaj. Kdor ne bo nič imel, mu prizadevanje zbornice ne bo pomagalo.

Od tu in tam se je že dišalo, da saj nam kmetom kmetijska zbornica ne bo pomagala. Ko so govorili nam kmetom, so mislili samo sami nase. Nekateri si stvar predstavljajo tako, da ti svetniki, ki so jih poslali v zbornico, ne bodo imeli drugega dela in posla, kakor tega, da se bo vsak izmed njih na vse kriplje vlekel za posamezne kmete iz svojega okraja. Da bo glavno in nemara edino njegovo delo, da bo vsakemu kmečkemu človeku na razpolago ob vsakem času in na vsakem kraju in ga bo na dolgo in široko postalal, ko mu bo ta razlagal svoja težave in težavice, ki jih je cel ducat; da bo potem na vse splan tekel v ljubljano na kmetijsko zbornico, tam zanj posredoval, pritisikal ključke in se ne umil, dokler ne bo dosegel, kar oni člen zbornice iz njegovega okraja od njega zahteva in pričakuje. Če ne bo uspel, ga bo celi sososki proglasili za nezmožnega, nedelavnega, brezbriznega. Tako eden, tako drugi — vačina. Kdor si kmetijsko zbornico tako predstavlja — kot nekakšno posredovalnico za vsakega posameznika — ta bo gotovo razočaran. Ne rečem, da se bo v gotovih primerih treba potegniti tudi za posameznike in posebej za nekatere vasi in

Slovenski dom

JE NAŠ CENENI POPOLDNEVNIK, KI GA SVOJIM CITATEL'EM TOPLO PRIPOROČAMO. IZHAJA VSAK DELAVNIK OB 12 IN STANE VESEČNO SAMO 12 DINARJEV. ZA ONEGA, KI SI NE MORE NARČITI »SLOVENCA« JE »SLOVENSKEI DOM« POPOLNO NADOMESTILO. PIŠITE NA DOPISNICI UPRAVI »SLOVENSKEGA DOMA« V LJUBLJANO, NAJ VAM POSLJE NEKAJ ŠTEVILE LISTA NA OGLED.

kraje, točz to dolet si glavni namen, ampak le stranski.

Poglaviti namen kmetijske zbornice je reševanje splošnih gospodarskih vprašanj, ki zadevajo kmečki stan, kakor cene pridelkom, davki, carina na kmetijske stroje, mitnine, razni zakoni in uredbi, ki so z napredkom kmetijskega gospodarstva v temi zvezi, strib za izobrazbo kmečkega človeka v strokovnih solah itd. Saj je teh stvari toliko, da človek na ve, kje bi začel. Takšno in podobno bo delo moč, ki ste jih poslali v zbornico.

Priporočam vsem, kki berete te besede, da si jih vzamete k srcu, da jih vedno upoštevate sami, pa o njih počuite tudi druge. Nikakor — po naši nelepili in nepravilni navadi — ne navalite na svojega zastopnika z vseh strani s svojimi drobnimi težavami zasebne narave in ga ne zasujte in za-
zaduite z njimi, če hočete, da bo vršil svojo dolžnost on in vsa zbornica. Vprašanje našega kmetijskega gospodarstva nikakor ne zavisi od rešitve takih zasebnih stvari, marveč od zadovoljive in pravice rešitve kardinalnih vprašanj splošnega značaja.

Kdor bo poslanstvo kmetijske zbornice in posameznih svetnikov mobilil z tega vidika — kar edino je pravilno — potem bo tudi alchemiku na prvi pogled jasno, da se uspehi zbornice ne bodo pokazali čez noč, jutri, v enem tednu... Treba bo vztrajnega, tihga pa premišljenega dela, ki bo trajalo nekaj časa, preden se bo kaj poznalo. Saj ti moške v ponedeljek niso našli gladko ničesar. Zbrali so se v tuji hiši na sejo, zbornica nima ne statotov, po katerih bo poslovala, ne pravilnikov, ne avojsoga urada, ničesar. Treba bo vse iz temeljev graditi. Vi veste, da stavba ne zraste iz tal čez noč. Tako bo tudi treba potrpljenja in dobre volje od vse strani, dragi kmečki ljudje, pa v upanju in sodelovanju, četudi ne bodo uspehi takoi taktini, kakor si jih predstavljaš in želiš. Priznamo: zapiranja in sodelovanja! Dostikrat je bilo slati: dajte, da bomo kmetije sami prišli za delo za svoj stan, pa bo drugače! Glejte — utreženo vam je! Pet in dvajset moč, samih pravih kmetov je v zbornici. Ali to vedite, da ti moške iz vseh vrst ki gotovo hočejo kmečkemu stanu pomagati, ne bodo uspevali, četudi imajo zakonito možnost, če ne bodo štutili podpore od vas, od stanu kot celote. Strnite se v stanovsko skupnost — v ojej strnjati ste nepremagljivi vi in vaši zastopniki v zbornici. Če bo pa vsak vedno in povsod videl zgolj samega sebe — če se hoče med seboj za oslovsko senco kavala in skupnost razbijati, potem bodo vaši zastopniki moške brez pravice moči, pa če bodo tudi

W. Houff — I. O.

Pravljice

Said se ni malo prestrašil tega naklepa. Sklenil je, da takoj pohiti h kalifovi palači in ga obvesti o nevarnosti, ki mu proti. Ko pa je že pretekel več cest, se je domislil besed vile, ki mu je bila povedala, kako slabo je zapisan pri kalifu; pomislil je, da bi se morda smejali njegovemu poročilu ali pa ga smatrali za poskus, da bi se bagdaskemu vladarju prikupil. Zato se je ustavil, v mnenju, da je najboljšje, če se zanese na svoj meč in reši kalifa osebno iz rok roparjev.

Zato se ni vrnil v Kalum-Bekovo hišo, ampak je sedel na stopnice neke mošeje in čakal, da se je popolnoma znočilo. Potem je šel mimo bazarja v ulico, ki so jo bili označili roparji, in se je skrčil tu za pomočlo neke hiše. Stal je tam nekako eno uro, ko je slišal, da prihajata počasi po cesti doli dva moža; sprva je mislil, da sta kalif in veliki vezir, toda eden izmed mož je zaploskal in takoj sta prihitala dva druga po cesti gori od bazarja. Nekaj časa so šepetali in se nato razdelili; trije so se skrili nedaleč od njega, eden pa je hodil po cesti gori in doli. Noč je bila zelo temna, a tih, in tako se je moral Said zanašati edinole na svoj ostru sluh.

Zopet je preteklo skoraj pol ure, ko so se čuli od bazarja sem koraki. Tudi ropar jih je moral slišati; plazil se je mimo Saida proti bazarju. Koraki so se bližali in že je mogel Said razločevati nekaj temnih postav, ko je ropar zaploskal in so tisti trenutek oni trije planili iz zaseda. Mož, ki sta bila napadena, sta morala biti oborožena, kajti začul je žvenket

mečev, ki so udarjali drug ob drugega. Takoj potegne svojo damaščanko in z vzklikom: »Doli s sovražniki velikega Haruna!« plane na roparje, z enim mahom podere prvega na tla in se požene nato na dva druga, ki sta ravno hotela razoržiti moža, okoli katerega sta bila vrgla vrvi. Udari slepo na vrvi, da bi jo presekali, pri tem pa zadene enega obeh roparjev tako močno na roko, da mu jo odseka; s strašnim krikom se ropar zruši na kolena. Zdaj se obrne četrti, ki se je boril z drugim možem, proti Saidu, ki se je še bojeval s tretjim; toda ko vidi mož, okoli katerega so bili vrgli vrvi, da je prost, potegne takoj svoje bodalo in ga potisne napadalcu od strani v prsi. Ko to vidi četrti ropar, vrže sabljo proč in zbeži.

Said je kmalu vedel, koga je rešil; kajti večji izmed obeh mož je stopil k njemu in mu rekel: »Čudno je vse to, ta napad na moje življenje ali na mojo svobodo kakor tudi nerazumljiva pomoč in rešitev. Kako ste mogli vedeti, kdo sem? Ali ste vedeli za nakano teh ljudi?«

»Vladar vernikov,« odgovori Said, »kajti ne dvomim, da si ti, zvečer sem šel po cesti El Malek za temi možmi, kojih tuje in skrivnostne govornice sem se nekoč naučil. Govorili so o tem, da bi tebe ujeli, čestitega moža tu pa, tvojega vezirja, ubili. Ker pa je bilo že poznapo, da bi te svaril, sem sklenil iti na kraj, kjer so hoteli nate prežati, da bi ti pomagal.«

»Zahvaljujem se ti,« je dejal Harun, »sicer pa ni dobro muditi se na tem kraju; vzemi ta prstan in pridi z njim jutri v moje palačo. Tam se natančneje pogovorimo o tebi in tvoji pomoči in pogledamo, kako te morem najbolje poplačati. Pojdi, vezir, tu ni dobro ostati, lahko bi zopet prišli.«

Tako je rekel in hotel velikega vezirja s seboj

RAZNO

Najnevarnejša riba ni mogoče morski som, kot bo morskodol mislil. V južnem morju živi riba, ki je nenavadno divja in nevarna. Imenujejo jo Barakuda in ima v svojem žrelu nič manj ko 4 vrste zobovja. Sprejdi zobovje je koničasto in slični malim bodalcem, zadnje deluje kot kaka žaga. Opazovali so, da zmelje riba ljudi, kateri ji po nesreči pridejo v bližino, v nekaj minutah v krvavo kašo. A opasnost strašne živali je še večja. Mornarji, katere je riba samo ugriznila, a so jih mogli rešiti, so umrli na strašnih bolečinah zastrupljenja.

Dunajski šoledec. Leta 1936 so Dunajski pospravili 1.085.184 centov mesa. Med drugim so pojedli 697.724 centov svinjine, 308.412 centov govedine, 129.452 centov telečjega mesa, 29.306 c. rib, 14.255 c. konjskega mesa, 3092 c. ovčjega mesa, 1094 c. kozjega mesa, 1089 c. jagnjetine, 212 c. klobas in 171 kuzjega mesa. V primeri z letom 1934 je konzum svinjine in govedine padel, medtem ko je kon-

po svojih zmoglostih in dobri volji povsem na mestu.

Za to slovesno priliko smo smatrali, da vas moramo na to opozoriti. V naših besedah ni nič očitajna in nič hinavščine, ampak samo iskrena teža prijateljev kmetijskega stanu, da bi se slovenskemu kmetu s pomočjo zbornice zares pričeli novi, lepi časi. Storitve vaša svoja dolžnost, Bog bo dal svoji blagoslov in uspeh je gotov.

Prvo zasopnik kmetijske zbornice pa tudi »Domoljub« toplo pozdravlja. Neleč jim mnogo — mnogo uspehovi!

Kaj bomo delali

Peljedelstvo. Za setvijo sje pride na vrsto setev repa, ki je brezdvomno važen strnišni sadel; kmetovalci bi zelo težko izahajali brez nje. Velik pomen ima za prehrano kmetijskega prebivalstva, pa tudi živina jo zelo rada uživa. Posebno dobro služi za prehrano goveje živine in prašičev. Pridelek repe lahko znatno dvignemo, ako nudimo za njen razvoj vse potrebne pogoje. Zemlja mora biti dobro pripravljena, zadosti gnojena, semenko blago prvovrstno in dobro kaljivo. Za časa rasti jo moramo skrbno pletiti in okopavati. Pravočasno moramo zatirati razne škodljivce, kateri se zelo pogosto pojavijo na repi. Ako izpolnimo vse te pogoje in da ne nastopi suša, bomo dosegli lepe uspehe; repa bo hitro rasla in se bo kmalu začela debeliti. Zemlja za repa mora biti dobro pripravljena in zrahlijana; v tako zemlji ima zrak mnogo lažji dostop. Hranilne snovi v zemlji se zaradi tega hitreje razkrajajo in so rastlinam koristnejše in lažje dostopne. — Zemljiščim mora biti zadosti gnojeno; zemlja v svoji rodovitosti ni neizčrpna, posebno ne naša plitva, slaba zemlja, ki je za precej izmožgana in zahteva za oddano hrano nadomestilo v obliki hlevskega gnoja, drugih domačih in raznih umetnih gnojil. Repa zelo hitro raste in potrebuje zato mnogo lahke topljive hrane. Večkrat ji gnojimo samo s hlevskim gnojem in z gnojnicjo. Hlevski gnoj pa izkoristi repa samo tedaj, če je dobro vlečan in razkrojen; doba niene rasti je zelo kratka in zato ji moramo nuditi hranilne snovi samo v taki obliki, v kateri jih lahko takoj sprejme. S svežim hlevskim gnojem in z gnojnicjo. Hlevski gnoj pa izkoristi repa samo tedaj, če je dobro vlečan in razkrojen; doba niene rasti je zelo kratka in zato ji moramo nuditi hranilne snovi samo v taki obliki, v kateri jih lahko takoj sprejme. S svežim hlevskim gnojem in z gnojnicjo. Hlevski gnoj pa izkoristi repa samo tedaj, če je dobro vlečan in razkrojen; doba niene rasti je zelo kratka in zato ji moramo nuditi hranilne snovi samo v taki obliki, v kateri jih lahko takoj sprejme.

raslina in zato ji moramo gnojiti v zadostni meri s kaljevo soljo. Na 1 ha računamo približno 150—200 kg 45 odstotne kaljeve soli; zelo dobro učinkuje šeliki soliter, kateri posepejuje njeno rast. Repa ne smemo sejati nikdar prezgodaj; najprej posejano sje in nato pride na vrsto repa. Ako jo sejemno prezgodaj, trpi po bolhačih in postane trda ali pa puha.

Travnarstvo: Na deteljščih so v tem času zelo rada pojavlja predenica. Kjerkoli jo opazimo, jo moramo takoj zatreti, ker nam lahko povzroči ogromno škodo. Deteljšča moramo večkrat pregledati in če opazimo predenico že na tako majhnem prostoru, takoj uničiti.

Zivinoreja: Da se pašo bolje izrabli na planinskih in drugih pašnikih, porazdelimo pašnik v oddelke, najprej popasimo z živino en oddelek, nato drugi, potem tretji in tako naprej, dokler nismo po vrsti popasali vseh oddelkov, nakar se zopet vrnemo na prvega, kjer je medtem že zrastle mlada pašna. S pasenjem živine brez pravega reda ves-pasod po pašniku pašo le slabo izkoristimo, ker živina pašo izbira, jo mnogo pohodi in uniči. Zivino, ki ne hodi na pašo ali ne dobiva na pašnikih dovolj paze, krmimo kakor dosedaj vedno s svežo in zdravo zeleno krmno. Pri krmljenju zelene kormuze je treba dati med njo domačo deteljo ali lucerno. Zelena kormuza ima malo baljakovine, ki jih moramo nadomeščati z eno ali drugo deteljino zeleno krmno ali pa s kakšnim močnim krmilom.

NAZVANILA

n Vzgojni zavod uršulink v Mekinjah pri Kamniku leži med prijaznimi gozdovi 408 m nadmorske višine in 15 min oddaljen od Kamnika. Divna okolica nudi kraene in letne točke. Svež gorski zrak vpliva jako ugodno na one, ki so slabih živcev in na mestne otroke, ki nimajo prilike bivati v prosti naravi. Naloga uršulinskega zavoda v Mekinjah je telesna in umstvena, predvsem pa нравstvena izobrazba. Poleg posvetovalno predpisanih predmetov se nudi gojenkam in učenkam prilika za pouk v laškem, francoskem, angleškem in tudi poleg šolskega pouka v nemškem jeziku ter za klavir, gosli in citre.

n Sprejem v enoletno šolo za otroške negovalke traja do 26. avgusta. Gojenke se sprejemajo v dveh skupinah, in sicer v eno s 4 razredi ljudske šole, v drugo z meščansko ali ustrezno šolo. Starost 18 do 28 let. Pričetek šole bo 9. septembra 1937. Natančnejša navodila bodo objavljena v prihodnjem

»Službenem listu dravske banovine« in se dobijo tudi v dopoldanskih uradnih urah v drž. zavodu za zdravstveno zaščito mater in dece.

n Ob priilki prosvetnega tabora v Kranju, dne 11. avgusta je nekdo izročil g. ministru dr. Korošcu radi naplačila dve stari predvojni srečki. Ker dočnik ni dal svojega naslova, ga naprošamo, da se pišmenno javi v kabinetu g. ministra za notranje zadeve v Beogradu.

Strma njiva. Patronsko opravilo sv. Radegunde bo v nedeljo 1. avgusta, ker bo 8. avgusta tabo v Izlakah. — Zapni urad Kolovrat.

Zagorje. Vsem prijateljem zagorske božje poti vjudno sporočamo, da bo letos v Zagorju lesovski šhod dne 7. in 8. avgusta. Na veselo svidenje pri zagorski Materi božji!

RADIO LJUBLJANA

Vsak dan: 13 Plošče, 12.45 Vreme, poročila, 13.15 Čas, spored, 13.15 Plošče, 14 Vreme, borza, 19 in 22 Čas, vreme, poročila, spored, obvestila.

Četrtek, 19. julija: 19.30: Naz. ura. 19.50: 10 minut zabave. 20: Melodija z juga, valček. 20.10: Slovensčina za Slovence. 20.30: Koncert spevov in dvospvov. 22.15: Trio mandolin. — Petek, 30. julija: 19.30: Naz. ura. 19.50: Zanimivosti. 20: Plošče. 20.10: Žena in šport. 20.30: Maudrovo dudacke kvarteto. 21.15: Plošče. 22.30: Angleške plošče. — Sobota, 31. julija: 18: Radijski orkester. 18.40: Mizarška obira v St. Vidu. 19.30: Naz. ura. 19.50: pregled sporeda. 20: O zunanji politiki. 20.30: Tempo! Tempo! 22.15: Koncert Radijskega orkestra. — Nedelja, 1. avgusta: 8: Radijski orkester. 9: Čas, poročila. 9.15: Prenos cerkvene glasbe. 9.45: Verski govor. 10: Orgelski koncert. 10.45: Plošče. 11.30: Otroška ura. 12: Radijski orkester. 17: Kmet. ura; Iz življenja vinske lrte. 17.30: Prenos koncerta vojaške godbe. 19.30: Naz. ura. 19.50: Sreca in denar — spevoigrta. 20.50: Plošče. 21: Operni spevi. 22.15: Radijski orkester. — Ponedeljek, 2. avgusta: 19.30: Naz. ura. 19.50: Zanimivosti. 20: Plošče. 20.10: Zdravniška ura. 20.30: Slovenske narodne. 22.15: Mandolinistični trio. — Torek, 3. avgusta: 19.30: Naz. ura. 19.50: Slovenske pesmi. 20.10: Narodni jezik — kulturna dobrina. 20.30: Koncert pevskega zbora »Slogec. 21.15: Radijski orkester. 22.15: Plošče. — Sreda, 4. avgusta: 19.30: Naz. ura. 19.50: Plošče. 20.10: Mladinska ura. 20.30: Prenos simfoničnega koncerta. 22.15: Kromatična harmonika.

rum telečjega mesa narastel za 13.700 centov. Dnevno so konzumirali Dunajčani povprečno 2672 centov, predlanski pa 3181 centov mesa. — Najje je bilo lani na dunajskih trgih prodano 1 milij. 171.338 centov zelensadja, 464.664 c. krompirja, 459.817 c. sadja, 150.025 c. južnega sadja, 282 c. gob, 15.168 centov surovega masla, 63 milij. 105.000 kom. jaje. Mleka so porabili na Dunaju 2.702.213 hl.

Slepi bodo štitali. Naravoslovnemu zavodu v ruskem mestu Kijevu se je po dvehletnem napornem delu posrečilo rešiti vprašanje, kako naj slepi berejo knjige. Sestavil je zelo vrsto sestavljen stroj, ki je nekoliko podoben pisalnemu stroju in s pomočjo tega stroja se črke in besede prenesejo potam elektrike na posebne tipke, ki jih slepci hitro spoznajo. Prvi poizkusi so se dobro obnesli in so slepci lahko štitali knjige. Ena sama težava je okoli novega aparata: drag je in ni ga bilo lahko nabaviti samo zavodi za slepce.

Premeteni tihotapci. Častniki na poljsko-nemški meji so že dalje časa opazovali, da razvijajo ta-

potegniti, potem ko je mladeniču na prst nataknil prstan; vezir pa ga je prosil, naj še trenutek počaka; obrne se in poda presenečenemu mladeniču težko možnjico in pravi: »Mladi mož, moj gospod, kalif, te lahko napravi, za kar boče, celo za mojega naslednika; jaz sam pa morem le malo storiti, in kar morem, se zgodi danes boljše kakor jutri, zato vzemi to možnjico. S tem pa seveda moja zahvala ni odkupljena. Kadar boš imel kako željo, kar k meni pridi.«

Sreče pijan je hitel Said domov. Tukaj pa je doživel slab sprejem; Kalum-Beka je najprej skrbelo, ker ga tako dolgo ni bilo nazaj, potem pa je bil nevoljen, zakaj misli je, da utegne izgubiti lepo izvesko svoje trgovine. Sprejel ga je s psokami in divjal v norel, kot bi bil iz uma. Said pa, ki je bil pogledal v možnjo in videl, da so v njej sami zlati, je pomislil, da potuje zdaj lahko v domovino tudi brez kalifove milosti, ki gotovo ni bila manjša kakor vezirjeva zahvala; zato mu ni ostal nič dolžen, ampak mu je kratko in gladko povedal, da ne ostane več pri njem. Sprva se je Kalum-Bek silno prestrašil, potem pa se je zaničljivo zasmejal in dejal: »Ti nepridiprav in postopač, ti uboga reval! Kam se pa hočeš zateči, če ti odtegnem svojo roko? Kje dobiš kosilo, kje prenočišče?«

»To naj vas nič ne skrbi, gospod Kalum-Bek,« odvrne Said trmasto, »imejte se dobro, mene ne boste več videli!«

Tako je dejal in stekel skozi vrata, Kalum-Bek pa je debelo gledal za njim. Drugo jutro, ko si je stvar dobro premislil, je razposlal svoje raznašalce, naj ubežnika iztaknejo. Dolgo so ga zaman iskali, slednjij bo pride eden nazaj in pove, da je videl Saida, trgovskega služabnika, priti iz neke mošeje in

iti v neko karavansko gostišče. Da je pr ves spromenjen, da nosi lepo obleko, bodalo in zabljo in krasen turban.

Ko je Kalum-Bek to slišal, se je rotil in kričal: »Okradel me je in se s tem opremil. O jaz revež! Tekel je k policijskemu nadzorniku in ker se je vedelo, da je sorodnik nadkomornika Mesurja, mu ni bilo težko dobiti nekaj stražnikov, da bi Saida prijeli. Said je sedel pred karavanskim gostiščem in se mirno razgovarjal z nekim trgovecem, ki ga je tam našel, o potovanju v Balsovo, svoje rodno mesto; kar ga zgrabi nenadoma nekaj mož in čeprav se je branil, mu zvežejo roke na hrbtu. Vprašal jih je, kaj jim daje pravico za to nasilje, in odgovorili so mu, da so to storili v imenu policije in njegovega zakonitega gospodarja Kalum-Beka. Obenem pristopi mali, grdi mož, zasmehuje in zaničuje Saida, seže v njegov žep in potegne z zmagovitim krikom — okoli stoječi so začudeno gledali — veliko možnjč zлата iz njega.

»Glejte! Vse to si je polagoma pri meni nakradel, hudobnež!« je vzkliznil in ljudje so s takdom gledali na ujetnika in vzklikali: »Kako! Tako mlad, tako lep in vendar tako hudoben! Na sodnijo, na sodnijo, da jih dobi po podplatih!« Vlekli so ga proč in velikanska množica ljudi vseh stanov je šla za njimi; vpili so: »Glejte, to je lepi trgovski služabnik z bazarja; okradel je svojega gospoda in zbežal; dvesto zlatnikov je ukradel.«

Policijski nadzornik je sprejel ujetnika s temnim obrazom; Said je hotel govoriti, toda uradnik mu je zapovedal, naj molči, in je zaslišal le malega trgovalca. Pokazal mu je možnjo in ga vprašal, ali mu je bil ta denar ukraden. Kalum-Bek je prisegel; toda njegova

Konkordat je Nar. skupščina sprejela

Pretekli teden je stal tako Beograd, kakor vsa Jugoslavija pod vtisom boja za konkordat. Uvod v razpravo je bil sijajen govor ministrskega predsednika dr. Stojadinoviča, ki je jasno dokazal, da nam je sporazum v vsakem pogledu nujno potreben. Da bi nasprotnikom konkordata zbil že vnaprej orožje iz rok, je naš ministrski predsednik predlagal dodatek, da iste ugodnosti, kakor katoliška, vživa tudi vsaka druga od države priznana veroizpoved.

Tistina, ki menijo, da morajo v skupščini nasprotovati tudi važnim državnim potrebam in za vsako ceno, dr. Stojadinovičeva pojasnila niso zadostovala. Med temi so poročali zlasti nekateri kolvodje Jug. nac. stranke, ki so, pozabljajoč da je načrt konkordata pravzaprav njihovo delo in da je bil sporazum s sv. stolico srčna želja pokojnega kralja, hujskalski belgrajski pravoslavci in napravili zmedo tudi med delom pravoslavne duhovščine. Pri neki od oblasti prepovedani procesiji, ki naj bi bila prošnja za obolelega patrijarha, a je imela v resnici zlorabljen od gotovih elementov, ost proti konkordatu in dr. Stojadinovičevi vladi, je prišlo celo do

spopada s policijo, kar je napravilo na inozemstvo, sicer vajeno balkanskih načinov dokazovanja in obračunavanja, zelo mučen in zelo neugoden vtis.

Čeprav je bila agitacija proti konkordatu nezaslišana, je bil dogovor s sveto stolico v belgrajski skupščini v petek 23. julija 1937 vendarle sprejet. Za konkordat je glasovalo 167, proti konkordatu pa 129 poslancev. Konkordat pride jeseni še pred senat. Upanje je, da merodajni nasprotniki do takrat boj proti konkordatu, torej proti enakopravnosti katoliške Cerkve v državi opuste in se sprijaznijo z dejstvi, ki so neizbežna in ki tudi pravoslavni cerkvi ne morejo biti v škodo.

Konkordat je bil sprejet v prvi vrsti z glasovi večine srbskih poslancev. Tega Slovenci ne bomo pozabili, kakor tudi ne bomo pozabili, da so bili slovenski liberalci vseh kalibrov tisti, ki so poskušali sporazum s sveto stolico na neverjetno ogabne načine onemogočiti in so tudi, — čeprav še slovensko govore in so še vpisani v katoliških krestnih knjigah — izdajalsko glasovali proti konkordatu.

Smrtna nesreča v Košuti

V sredo dne 7. julija sta se podala dva mlada dijaka iz Celovca v Košuto, da bi narajala v njenem skalanem kraljestvu turo, ki so veljale dosedaj za neizvedljive in si s tem izvojevala rekord pri plezanju po skalah Košute. V ta namen sta si postavila šotor na Grosovi planini, odkoder sta se hodila sprehajati v Košuto. Prvi dan sta plezala

po dosedaj nedostopnih delih na Košutnikovem turnu, drugi dan pa sta se odločila še za bolj nevarno in težavno turo. Ko ju v napovedanem času v četrtek ni bilo nazaj v planinsko kočjo, sta se podala dva turista v slutnji, da se je pripetila nesreča, na ogled. In res sta se dijaka ponesrečila, eden je visel na vrvi ubit, drugi pa je sloneč ob steni

čakal na smrt ali pa rešitev. Ker reševalca nista mogla pomagati, sta poklicala še druge v Košuti se nahajajoče hribolazce na pomoč. Toda tudi leti niso nič opravili. Nato so pozvali telefonskim potom turiste iz Celovca in šele v soboto dopoldne se je podala nova reševalna ekspedicija na lice mesta in po celodnevem ter zelo napornem delu prinesla živga in ubitega dijaka v Sele. Strašne ure je moral preživljati še živeči hribolazec, ko je visel dva dni in dve noči v slabi obleki in brez hrane na skali ob deževnem vremenu, blisku in gromu. Smrtno ponesrečeni dijak Karl Kues je bil rodom iz Grabštajna in sin edinec. V nedeljo so ga z mrtvaškim avtomobilom odpeljali na žentpetersko pokopališče.

NOVI GROBOVI

Če kar si spraviš, čegavo bo? V Trbovljah so pokopali Martina Pusta-Spanca. — V Zreč so djali v grob posestnika Ivana Lengerja. — V Stožicah pri Ljubljani je odšel po večno plačilo zlatomašnik g. župnik v p. Janez Hromec. — Na Vrhniki je umrl upokojeni železničar Ivan Jerovšek. — Na Jezerskem je odšel po večno plačilo dr. Jože Stular, sodnik v Ljubljani. — V Imovici pri Lukovici je zatisnil na veke oči Lovro Mav, zadnji župan bivše prevojske občine. — V Železnikih je umrla najstarejša žena Primožič Jerica, mati šolskega upravitelja v Sp. Šiški. — V Ihanu so pokopali sobnega slikarja Franca Merčuna. — V Ljubljani so umrli: vdova po bivšem tovarnarju Josipina Bahovec; vdova mestnega požarnega čuvaja Helena Lukežič; učenka II. razr. meščanske šole Antonija Stražar; podpolkovnik v p. Josip Rom; Josipina Cepin, rojena Marolt; knjižničar licealn. knjižnice v Ljubljani dr. Jože Puntar; vdova po železniškem strojevodji Franja Verderber in tajnik poštne direkcije v p. Ivan Kozovinc. —

kriva prisega mu je koristila le toliko, da je dobil zlato, ne pa lepega trgovskega služabnika, ki je bil zanj tisoč zlatnikov vreden, kajti sodnik je dejal: »Po postavi, ki jo je moj premožni gospod kalif šele pred nekaj dnevi ostro zabičil, se kaznuje vsaka tatvina, ki presega sto zlatnikov in se je izvršila na bazarju, z dosmrtnim pregnanstvom na pust otok. Tule tat mi pride ravno prav, izpolni namreč številno dvajsetih takih ptičkov; jutri jih nalože na ladjo in odpeljejo na morje.«

Said je bil ves obupan; rotli je uradnika, naj ga posluša, naj mu dovoli, da spregovori le epa besedo s kalifom: ni našel nobene milosti. Kalum-Bek, ki se je zdaj kesal svoje prisega, je prav tako zanj govoril, toda sodnik je dejal: »Svoje zlato imaš in si lahko zadovoljen, pojdi domov in miruj, sicer te kaznujem za vsak ugovor z desetimi zlatniki.« Kalum je osupel umolknil, sodnik pa je pomignil in nesrečnega Saída so odpeljali.

Zaprli so ga v temno, vlažno ječo; devetnajst malopridnežev je tam ležalo na slami. Sprejeli so ga kot svojega sotrpina s surovim smehom in kletvami proti sodniku in kalifu. Strašna usoda se mu je obetala, grozna je bila misel, da bo pregan na pust otok, vendar je našel nekoliko tolažbe v tem, da bo še naslednjega dne rešen te grozovite ječe. Toda zelo se je motil, ko je mislil, da bo na ladji zanj boljše. V najgloblji prostor, kjer ni bilo mogoče stati pokonec, so vrgli onih dvajset zločincev, ki so se suvali in bili za najboljše prostore.

Dvignili so sidro in Said je pretakal grenke solze, ko so je začela premikati ladja, ki ga je imela odpeljati daleč proč od njegove domovine. Le enkrat na dan so jim dali malo kruha in sčaja in požirek sveže vode in tako temno je bilo v ladijskem trebuhu,

da so morali vedno svetliti, kadar so jetnikom dali hrane. Skoraj vsak drugi ali tretji dan so našli mrliča med njimi, tako strupen je bil zrak v tej povodni ječi in Saída je obranila pri življenju le njegova mladost in čvrsto zdravje.

Štirinajst dni so bili že na vodi, ko so nekega dne začeli valovi silneje šumeti in je nastalo na ladji nenavadno vrvenje in tekanje.

Said je slutil, da se bliža vihar; bilo mu je prav, saj je upal, da bo vsega konec.

Vedno silneje se je premetavala ladja, naposled je s strašnim hreščanjem obtičala. Vpilje in tuljenje je donelo s krova in se mešalo z bučanjem viharja. Slednjič je vse potihnilo. Takrat pa je zapazil eden izmed jetnikov, da voda prodira v ladjo; trkali so na loputo, toda ni bilo nobenega odgovora. Ko pa je voda vedno silneje pritekala, so se z združenimi močmi uprli navzgor ob vrata in jih odprli s silo.

Drveli so po stopnicah navzgor, toda našli niso žive duše več. Vsa ladijska posadka se je bila rešila v čolne. Skoraj vseh jetnikov se je lotil obup; kajti vihar je divjal vedno huje, ladja je pokala in se pogrezala. Še nekaj ur so sedeli na krovu in se poslednjič gostili z zalogami, ki so jih našli na ladji, potem pa se je znova dvignil vihar, ladja se je odtrgala s pečine, na kateri je tičala, in se razbila.

Said se je bil čvrsto oprjel jambora in se ga držal še vedno, ko se je ladja že razsula. Valovi so ga premetavali sem ter tja, toda prišel je veslaj z nogami vedno zopet na površje. Tako je plaval v neprestani smrtni nevarnosti kake pol ure. Tedaj mu zopet pade verižica s piščalko iz obleke; še enkrat je hotel poskusiti, ali se ne bo morda oglasila. Z eno roko se je jambora trdno oprjel, z drugo jo je nastavil na usta, pihnil, in jase, čist glas je zadonel.

mošnji tihotapci prav živahen promet in spravljajo preko meje množje blaga brez carinskih plačil. Niso pa mogli priti tihotapcem na sled. Konec noče se je nekemu stražniku posrečilo, da je opazoval, kako so tihotapci več sto metrov pred mejo izginjali v neko jama in se vračali iz nje šele po več urah. S pomočjo tovarnišev se je carnik podal k njej in odkril dolg podzemski kor, ki je vodil pod državno mejo v drugo državo. Rov so nato zasuli in tihotapljenja je zaenkrat konec.

Zbirajte znamenke! V malem francoskem lističu je bil nedavno slediti oglas: Za zbirko starih znamk primerne vrednosti dam lepo, dva leti staro vilo s 5 razločno opremljenimi sobami in 200 kv. metrov sveta v okolici mesta Zeneve. — Kdor hoče torej biti nekako posestnik krasne vile, naj zbira znamenke!

Mravlje enega mravljišča, pa čeprav jih je 100.000 v njem, spoznava druga druga.

Papir za savoje so že v 11. stoletju uporabljali trgovci v Kalri.

Človek, ki je žegal, je prvi prišel okrog sveta — in to je bil Magalhães.

Radio in katoličani

Katoličani imajo le v nekaterih državah nekaj vpliva na radio. Na najboljšem v tem oziru so katoličani v Avstriji in na Irskem in to pač vsled katoliške usmerjenosti njihovih vlad. Močan vpliv imajo pri radiu tudi katoličani na Poljskem, kjer je bil leta 1933 sklenjen dogovor med episkopatom in radio družbo. Na Holandskem imajo katoličani svojo lastno radio oddajno postajo in so pri oddajanju programa popolnoma samostojni. Dokaj ugodnosti imajo tudi katoličani v Ameriki, kjer so oddajne postaje v rokah privatnih družb. Tudi imajo poleg tega še 6 samostojnih oddajnih postaj, ki so v rokah verskih ustanov in katoliških univerz. O delu katoličanov pri radiu bi bilo sledeče poročati: Na Poljskem uporabljajo radio za prenos slovesne službe božje, nadalje oddajajo postne pridige, predavanja apologetične, dogmatične in prav posebno pa misionerske vsebine. Vsi programi brezbožne ali protikatoliške vsebine so na Poljskem strogo prepovedani. Mnogo uporabljajo radio v namene bolniškega apostolata. Na Holandskem je država svoje oddajne postaje izročila v uporabo štirim velikim družbam, in sicer katoliški, protestantski, socialistični in splošni kulturni družbi. Te družbe prihajajo pri oddaji svojega programa v določenih turnusih na vrsto. Katoliška radio družba ima na razpolago 60 tedenskih ur. V Združenih državah Severne Amerike oddaja katoliški program narodni svet katoliških moč, ki prav posebno propagira katoliško akcijo. Čez 100 tedenskih ur, ki jih imajo na razpolago za oddajo katoliškega programa, uporabijo za oddajanje liturgičnih obredov iz raznih cerkev in za poučevanje katoliškega verskega nauka. Velikega pomena je za Ameriko tako zvana katoliška ura (Catholic Hour), katero je vpeljal kardinal Hayes. Na 45 postajah oddajajo v teh urah cerkvene pesmi in katoliške pridige. Podoben sporod oddaja tudi Ave Maria ura (Ave Maria Hour), katera izvajanja posluša do 3 milijone poslušalcev. Po ameriškem zgledu vpeljujejo katoliške ure tudi v Venezueli in Portoriki.

Prav posebno je potrebno pohvalno omenjati delavnost belgijskih katoličanov pri radiu. Najbrže še niso katoličani v nobeni drugi državi s pomočjo radia dosegli tako velikih uspehov, kakor belgijski katoličani. Na 6. katoliškem kongresu, ki se je vršil v septembru lanskega leta, so o radiu mnogo razpravljali in debatirali. Napravili so velikopotezne in prav praktične sklepe. Določili so program za oddajanje, ki popolnoma odgovarja duhu in smernicam katoliške akcije. Med drugim so vpeljali posebne ure za pouk in vzgojo otrok. Tudi francoski katoličani imajo pri radiu mnogo uspehov. Na Francoškem je vodstvo in uporaba radia izročena posebnim radio svetom, kateri so izvoljeni od poslušalcev. Zavedajo se velike važnosti radia, so šli katoličani skupno v boj in so pri volitvah leta 1935 pri 8 radio svetih izvajali večino.

Kakor je iz povedanega razvidno, imajo katoličani vsaj po nekaterih državah pri radiu mnogo uspehov. Vendar so pa katoličani v mnogo pretežni večini držav še vse premalo organizirani, da bi mogli biti kos vsem nalogam, ki jih čakajo na tem polju. Katoličani po vsem svetu bi se morali predvsem zavedati, da ni toliko potrebno, da bi ustanovljali svoje lastne oddajne postaje, marveč njih naloga je predvsem v tem, da dobijo že obstoječe postaje pod svoj vpliv in da programe preklasijo s

Lepo, toda nevarno!

Sončne opekline: rdeča koža, mehurji, razpokline, mezlica in huda vnetja, tako gre po vrsti — v skrajnih slučajih pa se lahko pokažejo še mnoge hujše posledice.

Celo najbolj zdrava koža pri neposrednem sončnem obsevanju preveč trpi, se razvni, vname in razpoka. Izognite se temu vnaprej! Pred zračno kopeljo se dobro namažite s Solea kremo, ako pa kopel dalj časa traja, storite to še ponovno. K'esterin, ki krepi kožo, ji dovolja tudi potrebnih, hranilnih snovi, jo naredi odpornjšo in skrbi za to, da more predrti vanjo dovolj krvi. Solea krema stvori na koži učinkovito varovalno plast proti sončnim opeklinam, brani kožo pred neugodnimi posledicami ostrega vremena in spluh vedno, kadar preveč trpi.

Dopolnite svojo kožno nego s Solea milom, ki vsebuje aktivni lecitin. Krema in milo drug drugega dopolnjujeta.

katoliškimi idejami. Kajti, če bi ustanovljali svoje lastne postaje, za obstoječe bi se pa ne brigali, bi prav gotovo zgrešili svoj cilj. Sveti Oče iskreno želi preklasiti človeško družbo s katoliško miselnostjo in je zato prav izrečna želja papeževa, da resno vzame v svoj program vprašanje radia. Potom radia mora izžarevati katoliško mišljenje in življenje. Oddajali naj bi liturgične slovesnosti, evangelijske resnice, odlomke cerkvene zgodovine, katoliške umetnosti, literature in prav posebno pa predavanja misionerske vsebine. Iz programa oddajnih postaj je treba odstraniti vse, kar bi omalovaževalo zakonsko, družinsko življenje in kar bi pohujševalo mladino. Sistematično je treba šolati očete in matere, da bodo radi poslušali govore, ki krepijo rast in zdravje katoliških družin in pospešujejo katoliško vzgojo otrok. Katoliški starši morajo biti tako vzgojeni, da bodo odločno protestirali proti vsemu, kar bi rušilo družinsko življenje, sme-

šilo stare katoliške navade. Ker pa na žalost ne bo nikdar mogoče popolnoma preprečiti slabega vpliva radia, mora katoliška akcija vzgojiti vest katoličanov tako, da bodo katoličani zaprli aparate, kakor hitro bi se žalil verski ali moralni čut katoličanov ter odločno protestirati. Tudi katoliško časopisje je poklicano k sodelovanju. Njegova naloga je pač v tem, da s primerno kritiko, kakor na kino, tudi na radio blagodejno vpliva. V nekaterih državah je katoliško časopisje v tem pogledu že mnogo dobrega storilo. Prav posebno so poklicani k sodelovanju pri radiu katoliški umetniki, znanstveniki, kritiki, govorniki in vzgojitelji. Premožnejši katoličani pa naj radio gmotno podpirajo. Vsem se odpira krasno in široko, a težavno polje, da po svojih močeh sodelujejo pri radiu, da bo ta velevažna moderna iznajdba v korist človeštvu a ne v škodo in propast.

Sovjeti in hlače

Stalin, trinog neerečne Rusije, običče kolhoz, ogromno boljševiško kmetijo. Obrne se k muziku, siromahnemu delavcu, in ga vpraša, če je zadovoljen in srečen.

— Sveda sem... Toda...

— Zuckaj pa v tuda?

— Pod carjem sem imel troje hlače, a zdaj imam komaj ene... in se te so teko raztrgane, da se mi vsa vidi...

— Ah, to ni nič! Ali ne veš, koliko je zamorcer, ki uploh nimajo hlače?

Siromac se za hip zamislil:

— Zamorcer? Getovo so — vjeti že več let kakor mi...

Židovski praznik

Kakor kaže tale najnovejši »vic«, ki kroži v hitlenskem raji od ušes do ušes, so Nemci kljub saajlu nacistov še ohranili cmisel za humor.

Radoveden, kaj ga še čaka, gre diktator k vedeževalki in jo vpraša:

— Kdaj bom umrl?

Vražarica natanko pregleda karte in kovino goščo ter reče:

— Na židovski praznik.

Führer se čisto razburi in zahteva pojasnila:

— Kdaj? Kateri dan?

Bistrovodka mirno odvrne:

— Ne! bo dan ta ali oni — za žide bo praznik.

NAŠIM ODJEMALCEM

**Poletni obutvi smo ukinili
banovinsko trošarino in znižali cene.
Pridite in prepričajte se**

Bata

Mali oglasnik

Vsaka drobna vrstica ali nje prostor velja za enkrat. Din 5. Naročniki „Domoljuba“ plačajo samo polovico, ako kupujejo kmetijske potrebščine ali prodajajo svoje pridelke ali izvejo poslov oziroma obrtniki pomočnikov ali vajencev in narobe.

Pristojbina za male oglase se plačuje naprej.

Hlapca vajenega konj. se sprejme v župnišče. Plača po dogovoru. Naslov v upr. Domolj. pod št. 11.318.

Prodajam 2 šivalna stroja, moško kolo, več orodja za mehanike, tesarje in mizarje. Beričevo štev. 48

Sprejemajo se razpečevalci za koristne predmete. Za odgovor - znamko! Ponudbe na upravo lista pod šifro »Eksistenca« št. 11.624.

Kdo posedu hranilno knjižico do 25.000 Din za nakup posestva. — Ponudbe upravi Slovencev pod »Posestvo« št. 11.557.

Hlapca močnega, treznega, nekadilca, sprejme za kmečka in domača dela trgovca v Ljubljani. Ponudbe upravi Domoljuba pod »Stalna služba«.

Reklame poštno, zdravo in pridno, vajeno moške in kuhanja sprejme gostilna v Ljubljani. Ponudbe upr. Domoljuba pod »Zanesljivat

Enostanovanjska

hiša z vrtom, v okolici Ljubljane prodam. Naslov v upravi »Domoljuba« št. 11.526

Novo napraviljuček

na oljnati osi napredaj pri J. Pretnar, Zabrznica 24, p. Zirovnica.

Hlapca 17 do 20 let starega sprejme. Ivan Gorjan, Linhartova 30, Ljubljana.

Malo posestvo

8 mernikov posevca, 2 njivi, travnik (3 voze sena), 3 orala zaraščenega gozda, hiša z opeko krita, ob drž. cesti, 5 minut od postaje napredaj. Novak, pekarija, Grosuplje.

Kolesa prvovrstnih znamk, od 500 Din naprej - dobite pri »Prometu« (nasproti križanske cerkve).

Šivalni stroji pogreznjivi, Singer - Pfaff in drugi skoraj novi, po zelo nizki ceni napredaj samo pri »Prometu« (nasproti križanske cerkve).

Velik kmečki tabor

pridei OKZ v Kranju v nedeljo 22. avgusta. Dopoldan slavnostni sprevid skozi mesto Kranj, v sprevidu nastopijo posamezne krajevne kmečke zveze v svojih posebnih določenih skupinah, prikazujejo kmečko delo in življenje. Po sprevidu sv. maša »Na planini« v Hujanskem gozdu. Po sv. maši kmečko-stanovsko zborovanje. Popoldne kmečka prireditev z prikazovanjem starih kmečkih običajev pri različnih slovesnih prilikah narodnega življenja. Na ta tabor so vabljeni vsi Gorenjci.

DOBRO ČTIVO

k Vigred ženski izlet. Z avgustovo številko bo začela Vigred prinašati življenjepise matere velikega pokojnika dr. A. B. Jegliča, ki ga je tik pred smrtjo prevzvišeni še sam popravil. Življenjepis bo opremljen s številnimi slikami in rodovnikom. — Naročite se na Vigred pravočasno. Dobe se tudi še vse letošnje številke. Celoletna naročnina 25 dinarjev. Uprava Vigredi, Masarykova cesta 12.

k Zemljevid Gorenjske v merilu 1 : 75.000 (v velikosti 94 X 50 cm), poraben tako za turiste, kolčarje in avtomobiliste. Sega na jugu od Škofje Loke in Hudejuzne ter na severu malone do avstrijske meje, na vzhodu od Cerkez in Grintovca in na zahodu do Mangartove skupine in Krna na italijanski meji. S pridom ga bodo rabili vsi, ki potujejo po naši lepi Gorenjski. Ker je zemljevid risan natančno, obširno in pregledno, bo okras vsaki goraki postojanki v Karavankah, Kamniških planinah in triglavskem pogorju, dalje pisarn, hotelov in gostiln na Gorenjskem. Cena je jako nizka — saj etan le 5 din. Založila ga je Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani 1917.

Trgovske lokale

in obsežna skladišča v bivši Lebingerjevi trgovski hiši v Ljubljani oddamo v najem. Pisarne ponudbe sprejema Mestna hranilnica v Ljubljani.

Radi velike zaloge poletnega blaga dajemo **10% popusta** na vse blago za od 15. julija t. l. naprej dokler traja zaloga. Velika zaloga ostankov svile krepov, delenov, štofov za moške obleke, ostankov blaga za srčice in predpasnike itd. po polovičnih cenah. Izkoristite ugodno priliko ter takoj pobite v trgovino!

F. I. GORIČAR, Ljubljana, sv. Petra cesta 29

Lepa trapezna obleka in perilo nudimo zopet ceneje. PRESKER, Ljubljana, Sv. Petra št. 14

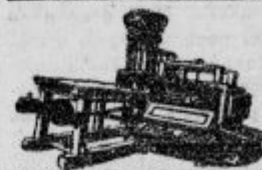
MANIFAKTURO

tudi na hranilne knjižice članic Zadržne zvezte dobite še vedno pri **Oblačilnici za Slovenijo** Ljubljana, Tyrševa cesta 29 (hiša Gospodarske zveze)

Med kupuje OROSLAV DOLENEC, Ljubljana, Wolfova ulica 10.

Suhe gobe, rdečo deteljo, ajdo in repno seme kupuje po najvišji ceni **Sever & Komp., Ljubljana, Gosposvetska c. 5**

Vrednostne papirje vseh vrst kupuje Slovenska banka v Ljubljani, Krekov trg 10. Telefon 37-52

**Najnovejši model
hišnih mlinov**

Majhna cena
Velika zmoglost
Izdeluje trdka

BOGOLJUB HARTLIER, Jesenice 27, Gorenjsko

V vsako hišo »Domoljuba«!